

पीडामा नागरिकताविहीन

नेहा थापा सिसन मानन्धर सानुमाया क्षेत्री

जेबी योजन

काठमाडौं- ४२ वर्षअघिको एक विहान सानुमाया क्षेत्रीको पति धुम्बाराहीस्थित कोठाबाट बाहिर निस्के। साँफ आउलान् भन्ने लागेको थियो, बाटो हेरिरहिन पनि। तर, अहिलेसम्म फर्केर आएका छैनन्।

काभ्रेपलाञ्चोक धुमखर्क माइती बताउने सानुमायाका अनुसार सपनामा कहिलेकाहीँ उनी पतिलाई देख्छन्। त्यसबेला खुसी हुन्छन्। फस्किएर व्यथित सायमा हुन्छन् र सम्भरेर बेस्सरी रोक्छन्। उनलाई अझैसम्म एक दिन त पति फर्केर आउलान् भन्ने लागेको छ। त्यही भएर पति आउँदा कोठा देख्नु भनेर फण्डे ५० वर्षदेखि बस्दै आएको कोठा छोडेकी छैनन्।

पति बेपत्ता भएका बेला दुई छोरा र एक छोरी बालबै थिए। हाल जेठा छोरा र छोरीले विहे गरिसकेका छन्। कान्छाचाहिँ नागरिकता बनाइमान बुबा खोज्नु भन्दै दुई वर्षअघि दसैँताका कोठाबाट निस्केका थिए। उनी पनि कोठा फर्केर आएनन्, जसरी बुबा ४२ वर्षदेखि आएका छैनन्। हाल उनको अतोपत्तो पनि छैन।

जेठा छोराको पनि नागरिकताका लागि

- अदालतको फैसला कार्यान्वयन गर्न सिडिओहरूको आनाकानी
- फण्डे ११ लाख नेपाली नागरिकताविहीन
- शैक्षिक, आर्थिक, राजनीतिकलागतका अधिकार उपभोगबाट वञ्चित

आमा सानुमायालाई पटक-पटक भने। तर, नागरिकता बनाइदिन न सानुमायाको नागरिकता छ, न बेपत्ता बुबाको। जेठा छोराको आफ्नी छोरीको जन्मदत्ता बनाउन नागरिकता बनाइदिन भन्दै आमालाई भनेका थिए। जुन सम्भवे भएन। किनभने विद्यमान नेपाल नागरिकता ऐन, २०६३ अनुसार नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न बुबाको नागरिकता अनिवार्य चाहिन्छ।

जसका कारण आफ्नै छोरालाई नागरिकता बनाइदिन सानुमायाले सकिन्छन्। यसपछि रिसाएका जेठा छोराबुहारीले उनलाई छोडेर गए। कहाँ छन् भन्ने (बाँकी पृष्ठ २ मा)

गणतन्त्रको १६ वर्ष

स्थायित्वमा आशंका कायमै

दीपा सुनुवार

काठमाडौं- देशमा गणतन्त्रात्मक व्यवस्था सुरु भएको आज १६ वर्ष पूरा भएको छ। प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालको सरकारले यो दिवसलाई गणतन्त्रका १६ वर्षको समीक्षासहित तीन दिनसम्म मनाउने घोषणा यसअघि नै गरिसकेको छ।

'तीनै तहका सरकारले गणतन्त्र दिवस भन्ने बनाउने छन्,' सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री एवं नेपाल सरकारका प्रवक्ता रेखा शर्माले भनिन्, 'यसपटक सामान्य दिवसको रूपमा मात्र नभई १६ वर्षको समीक्षा र आगामी रोडम्यापसमेत फल्कनेगरी दिवस मनाउँदै छौं।'

प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा गठन भएको गणतन्त्र दिवस मूल समारोह समितिले आज वैधानिक मञ्च टुँडिखेलमा विशेष समारोह आयोजना गर्दै छ। जनआन्दोलनको बलमा राजतन्त्रको अन्त्य भएको १६ वर्ष लाग्दै गर्दा सडकमा भने विभिन्न कोणबाट गणतन्त्रविरुद्ध आवाज उठ्न थालेको छ। प्रदेश खारेजीको मागसहित विभिन्न दलहरू सडकमा आउन थालेका छन् भने पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाह पूर्वदेखि पश्चिम दौडाहामा निस्किएका छन्। पहिलो संविधानसभाले २०६५ जेठ १५ गते गणतन्त्र घोषणा गरेसँगै जेठ २९ गते श्रीपेठ छोडेर पूर्वराजा शाहले पटक-पटक गणतन्त्रमाथि प्रश्न उठाइरहेका छन्। राजावादीहरूकै कुरा मान्ने हो भने अहिले राजाको पक्षमा माहोल बनिरहेको छ।

दलहरू सत्ता निर्माणका लागि एकले अर्कोलाई भन्दा नै बन्दा नै बन्दा चर्लुम्म हुँदा व्यवस्थाप्रति नै वितृष्णा पैदा हुने डर उचितै छ। संघीय कानून निर्माणमा हिलासुती उस्तै छ। यस्ता अवस्थामा धर्मनिरपेक्ष देशलाई राजासहितको हिन्दू राष्ट्र बनाउने उद्देश्यसहित भारतले पैसा लगानी

संघीयता प्रयोग नै गलत हो भनेर कोही-कोही लागिरहेका छन्। षड्यन्त्र भइरहेको बुझिन्छ। पूर्वराजाको पनि केही संलग्नता होला।

जन्मको आधारमा शासन गर्न पाउनुपर्छ भन्ने संस्थालाई फेरि ल्याएर मुलुकले गति लिन्छ भन्ने कुरा फगत भ्रम हो। यसको सम्भावना पनि छैन।

संकटकालीन अवस्था गुजारेर जनयुद्धको जगमा जनआन्दोलन गरेर यहाँसम्म आइपुगेका छौं। जनतालाई प्रत्यक्ष अनुभूति गराउन डेलिभरि दिनुपर्नेछ।

मीन विश्वकर्मा

प्रचार विभाग प्रमुख, नेपाली कांग्रेस

पदम गिरी

प्रमुख सचेतक, नेकपा एमाले

हितराज पाण्डे

प्रमुख सचेतक, माओवादी केन्द्र

गरेको रिपोर्टसमेत सार्वजनिक भएका छन्। राजाको विरोध गर्दै राष्ट्र छोडेर जाने थपको पार्टीले समेत आफ्नो प्रदेश कमिटी खारेज गर्दै प्रदेश सरकार खारेज गर्न माग गरेको छ।

कसले कसरी मनाउँदै ?

संघीय संसद्को सबैभन्दा ठूलो दल नेपाली कांग्रेसले गणतन्त्र दिवसको अवसरमा जिल्ला

जिल्लामा कार्यक्रमहरू आयोजना गरेको छ। पार्टीका सूचना, सञ्चार तथा प्रचार विभाग प्रमुख मीन विश्वकर्माका अनुसार केन्द्रमा भने बजेटका कारण केही कार्यक्रम राखिएको छैन। 'बजेट भाषण पनि त्यही दिन परेकोले पार्टीबाट राष्ट्रियस्तरको कार्यक्रम राखिएको छैन। जिल्लाले आ-आफ्नो तहमा कार्यक्रम राखेका छन्,' विश्वकर्माले भने।

यता प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमालेले विचार गोष्ठीदेखि विविध कार्यक्रम आयोजना गरेको छ। एमाले संसदीय दलका प्रमुख सचेतक पदम गिरीका अनुसार १६ वर्षको उपलब्धिलाई समीक्षासमेत गरिनेछ। 'गणतन्त्र दिवस नेपालको नागरिक राज्यसत्ताको मौलिक भएको ऐतिहासिक दिन हो। विभिन्न ढंगले हामी कार्यक्रमहरू (बाँकी पृष्ठ ३ मा)

सन्दर्भ : वैदेशिक रोजगार

आर्थिक सर्वेक्षण

वैदेशिक रोजगारीको प्रमुख गन्तव्य खाडी मुलुक र मलेसिया

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपालीहरूको प्रमुख रोजगार गन्तव्यमा खाडी मुलुक र मलेसिया यथावत् रहेको तथ्यांकमा देखिएको छ। सरकारले आइतबार सार्वजनिक गरेको आर्थिक सर्वेक्षण २०७९/८० मा वैदेशिक रोजगारीको ठूलो हिस्सा खाडी मुलुक र मलेसियाले ओगटेको उल्लेख गरिएको छ।

आर्थिक सर्वेक्षणमा वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपालीमध्ये तीन चौथाइ कामदार मलेसिया, कतार, साउदी अरब र युनाइटेड अरब इमिरेट्स (युएई)मा गएको उल्लेख छ। वैदेशिक रोजगारीमा जान श्रम स्वीकृति लिएका श्रमिकहरूको संख्याका आधारमा उक्त तथ्यांक तयार पारिएको हो।

आर्थिक सर्वेक्षणले गत २०७९ फागुनसम्म वैदेशिक रोजगारीमा जान नयाँ श्रम स्वीकृति लिने नेपालीको संख्या ५५ लाख २६ हजार ७०४ जना रहेको देखाएको छ। जसमा ९४.४ प्रतिशत पुरुष र ५.६ प्रतिशत महिला रहेका छन्। यद्यपि, चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म तीन लाख ३७ हजार १४४ जनाले वैदेशिक रोजगारीका लागि नयाँ श्रम स्वीकृति लिएका छन्। यसमा पुरुष ९० र महिला १० प्रतिशत रहेका छन्। पछिल्लो समय वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिलाहरूको संख्यामा पनि बढोत्तरी भएको सर्वेक्षणमा जनाइएको छ। सरकारले वैदेशिक रोजगारीको तथ्यांक राख्न थालेपछि २०७९ फागुनसम्म विदेश

आर्थिक सर्वेक्षणमा वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपालीमध्ये तीन चौथाइ कामदार मलेसिया, कतार, साउदी अरब र युनाइटेड अरब इमिरेट्स (युएई)मा गएको उल्लेख छ। वैदेशिक रोजगारीमा जान श्रम स्वीकृति लिएका श्रमिकहरूको संख्याका आधारमा उक्त तथ्यांक तयार पारिएको हो।

जाने कामदारहरूको संख्यामध्ये मलेसियामा २६.५ प्रतिशत, कतारमा २६.४ प्रतिशत, युएईमा १४.९ प्रतिशत, साउदी अरबमा २२ प्रतिशत, कुवेतमा ३.८ प्रतिशत, बहराइनमा १.३ प्रतिशत, ओमानमा ०.९ प्रतिशत, जापानमा ०.५ प्रतिशत र अन्यमा चार प्रतिशत रहेको तथ्यांकमा उल्लेख छ। हालसम्म वैदेशिक रोजगारीका लागि संस्थागत रूपमा १११ मुलुकमा खुला गरिएको छ। सरकारले ९०० म्यानपावर कम्पनीलाई विदेशमा कामदार पठाउने प्रयोजनका लागि इजाजतपत्र प्रदान गरेको तथ्यांक छ। सरकारले १० वटा मुलुकसँग श्रम सम्झौता गरेको छ भने इजरायल, कोरिया र बेलायतमा सरकार आफैले कामदार पठाउने गरी सम्झौता

गरेको छ। इपिएस प्रणाली लागू भएपछि गत फागुनसम्म ८५ हजार ८०४ जना कामदार दक्षिण कोरिया गएको सर्वेक्षणमा उल्लेख गरिएको छ।

वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारलाई दक्ष र सीपयुक्त बनाउन सीप विकास तालिम प्रतिष्ठान, वैदेशिक रोजगार बोर्ड र सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम (सामी) अन्तर्गत चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा ९२५ जनाले विभिन्न व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम लिएका छन्। यस्तै बोर्डबाट सञ्चालन भएका कल्याणकारी कार्यक्रमबाट आर्थिक वर्ष २०७९/८० को फागुनसम्म एक हजार ५७६ पुरुष र ४३८ महिला गरी दुई हजार १४ जना कामदार तथा तिनका परिवारका सदस्य लाभान्वित भएका छन्।

बोर्डले सञ्चालन गरेको कल्याणकारी कार्यक्रमअन्तर्गत नै टेलिमेडिसिन सेवा सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ अनुसार वैदेशिक रोजगारीमा रहेका कामदारलाई कार्यस्थलमा आइपरेनै स्वास्थ्य समस्या समाधान गर्न स्वास्थ्य परामर्श सेवा सुरु गरेको पनि सर्वेक्षणमा उल्लेख छ। त्यसैगरी स्थानीय तहको व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयनमा सञ्चालन गरिने सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम (तेस्रो चरण) ३९ जिल्लाका १५६ पालिकामा सञ्चालन भइरहेको र गत फागुनसम्म दुई लाख ४८ हजार २३० जनाले सेवा प्राप्त गरेको जनाइएको छ।

आर्थिक सर्वेक्षणले वैदेशिक रोजगारीको क्रममा मृत्यु भएका कामदारको छेउछेरीलाई वैदेशिक रोजगार छात्रवृत्ति सहायता उपलब्ध गराउँदै आएको उल्लेख गर्दै आर्थिक वर्ष २०७९/८० फागुनसम्म एक हजार ५१४ जनालाई एक करोड ४५ लाख २४ हजार रूपैयाँ प्रदान गरेको जनाइएको छ। यतिमात्र नभई चालु आवको फागुनसम्म वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा ७६१ पुरुष र २८ महिला गरी ७८९ जना नेपालीको विदेशी भूमिमा ज्यान गएको जनाउँदै मृतकका परिवारका सदस्य वा नजिकका हकदारलाई ४१ करोड एक लाख ८० हजार रूपैयाँ प्राप्त गरेको उल्लेख छ। साथै, यस अवधिमा वैदेशिक रोजगारीको क्रममा शारीरिकरूपमा अंगभंग तथा विरामी भएका १६० पुरुष र ४८ महिला गरी १६६ जना कामदारलाई पाँच करोड ९३ लाख १३ हजार रूपैयाँ आर्थिक सहायता दिइएको छ।

चालु आवको फागुनसम्म वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी गतिविधिमा संस्थागत ४८५ र व्यक्तिगत ६८६ गरी एक हजार १७१ उजुरी दर्ता भई ५६ करोड ६८ लाख पाँच हजार ८८१ रूपैयाँ दावी गरिएको उल्लेख छ। विशेष महत्त्वका साथ ल्याइएको योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजनामा फागुनसम्म १७ हजार ७४८ रोजगारदाता र तीन लाख ९८ हजार ५८७ कामदार सूचीकृत भएको जनाए पनि वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारहरूवारे उल्लेख गरिएको छैन।

NOVEL CORONA VIRUS (nCOV)

सर्वसाधारणका लागि जनचेतनामुलक संदेश

नोवेल कोरोना भाइरसका मुख्य लक्षणहरू

ज्वरो (१००.४ °F भन्दा माथि)

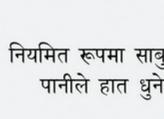
ध्वास प्रध्वासमा अत्याधिक समस्या

रुघा र खोकी

"नोवेल कोरोना भाइरस प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हप्ता भित्र रुघाखोकी लागेमा, ज्वरो आएमा, घाँटी/टाउको दुखेमा, ध्वासप्रध्वासमा अत्याधिक समस्या भएमा तुरुन्त नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने।"

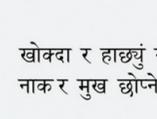
नोवेल कोरोना भाइरसबाट कसरी आफू र अरूलाई बचाउने?

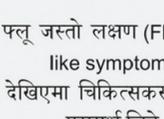
नियमित रूपमा साबुन-पानीले हात धुने।

खोक्दा र हाँक्युं गर्दा नाक र मुख छोप्ने।

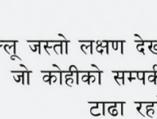
फूल जस्तो लक्षण (Flu-like symptoms) देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने।

फूल जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रहने।

जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्छी सँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने।

पशुजन्य मासु तथा अन्डा राम्रोसंग पकाएर मात्र खाने।

पीडामा...

पृष्ठ १ बाट जारी

पतो छैन। सानुमाया एकरी छिन्। 'यदि, नागरिकता भैर बनेको भए काँच्चे छोरोलाई नागरिकता बनाइदिने' छैन। नभएकै कारण बुवा खोजि जान्छु भनेर हिँडेका छोरा फर्केर आएनन्, उनले प्रभावसँग भनिन्, 'बुढेसकालको सहारा ठानिएको जेठो छोराबुहारी पनि अलग भए। छोरोले भन्थे-नागरिकता दिन नसके भए किन जन्म दिनु?'

यसरी नागरिकताको विषयले सानुमायाको परिवार छिन्निभन्नु भयो। उनी बुढेसकालमा सहाराविहीन भइन्। १७ फागुन २०७९ मा भने सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशद्वय डा. मनोहरकुमार शर्मा र डा. कुमार चुँडालको संयुक्त इजलासले सानुमाया र उनका छोरोले नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र पाउने फैसला गर्दै नागरिकता दिन भनेर जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंको नाममा आदेश दियो। तर, अदालतनुसार जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंले नागरिकता दिएकै छैन। आनाकानी गरिरहेको छ।

उनले थप भनिन्, 'सिङडोले छोरोको हकमा जन्मदर्तामा बुवाको नाम रहेछ। बुवाको नागरिकता चाहिँन्छ भन्नुभएको छ। बुवाको नागरिकता बनाएकै थिएन भन्दाखेरी त्यसो भए बुवाको मृत्यु दर्ताको कागज ल्याउनु भन्नुभयो। मृत्यु भएको भन्ने यकीन छैन। अनि कसरी मृत्युदर्ता बनाउनु?'

उनले सर्वोच्चको फैसलाअनुसार जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंबाट नागरिकता नपाएको भन्दै दुःख व्यक्त गरिन्। जितिवेला उनी भक्कानिइन् पनि। सानुमायाले जस्तै दुःख पाउनेमा भक्तपुरको गठुठाघर बस्दै आएको २४ वर्षीया नेहा थापा पनि छिन्। नागरिकता पाउन उनले गरेको संघर्ष कम दुःखको छैन। आँखा टिपिएको पारि नहाले नागरिकता नपाएकै कारण पढ्नेदेखि रोजगारीसम्मै समस्या हुनाले जिन्दगी निकै घाँडो लाग्न थालेको बताइन्।

'बुवा दुवै जानुभएको थियो र। बहिनी र म १/२ कक्षामा पढ्दा बुवा दुवैदेखि आउनुभएको अलिअलि फलको आउँछ, त्यसपछि बुवा सबै कागजात लिएर कहाँ जानुभयो? थाहा छैन। अर्बौं फर्कनुभएको छैन। आमा कम आँखा देख्नुहुन्छ,' उनी थप भनिन्छन्, 'पढ्न समस्या छ। जागिर खाउँ जहाँ नागरिकता मागिन्छ? के दिएर जागिर खाउँ र आमालाई पालौं?'

नेहा र निष्ठाको क्वा राजेन्द्र थापा हुन्। घर भोजपुर भएको तर कहिल्यै आमा रथी भद्रादेवसहित छुट्टै छोरीलाई उनले घर लगेनन्। त्यही भएर खोजतलासका लागि भोजपुर जाने अवस्था पनि नभएको नेहा बताउँछिन्। उनका अनुसार बुवाले नागरिकतासहित सबै कागजात लिएर सम्पर्कविहीन भएकै कारण अहिलेसम्म नागरिकता नपाइएको छ। उनीहरूलाई नागरिकता नदिएको निकाय जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुर हो। उच्च अदालत पाटनका न्यायाधीशद्वय महेशप्रसाद पडुवासेनी र धरिबहादुर चन्दको संयुक्त इजलासले भने १७ असार २०७९ मा नेहा र निष्ठाको जन्मदर्तामा राजेन्द्र थापा

बुवाको रूपमा रहेको र आमा रथीले जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङबाट नागरिकता लिएको देखिएको र उनीहरूले नागरिकता पाउने फैसला गरेको छ। फैसलामै जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुरलाई नागरिकता प्राप्तिका लागि निवेदन प्राप्त भएर बुक्तनपनि केही भएर बुक्तन आवश्यक प्रक्रिया पुऱ्याई नागरिकता दिन निर्देशनात्मक आदेश दिएको छ। तर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुरले नागरिकता प्राप्तिका लागि निवेदन दिँदा पनि नेहा र निष्ठालाई दिएकै छैन। ललितपुरको पाटन वस्ने २० वर्षीय सिम्पन मानन्धर र भाइ साजन पनि केही वर्षदेखि नागरिकता प्राप्तिका लडाइँमा छन्। तर, नागरिकता पाएका छैनन्। १७ फागुन २०७९ मै सर्वोच्चका न्यायाधीशद्वय शर्मा र चुँडालको संयुक्त इजलासले सिम्पन र साजनले नागरिकता पाउने फैसला गरेको छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंको नाममा नागरिकताको निवेदन प्राप्त भएको अवस्थामा प्रक्रिया पूरा गरेर दिन आदेश दिएको छ। तर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंले नागरिकता दिएकै छैन। सर्वोच्चको फैसला कार्यान्वयन गर्न आनाकानी गरिरहेको सिम्पन बताउँछिन्। 'हामीलाई सुरुमा त मुद्दा जितेर आउनु भन्नुभयो तत्कालीन सिङडोले। मुद्दा जितेर गयौं। उल्टै नराभरी गाली गर्नुभयो,' सिम्पनले भनिन्, 'र, कहिले सर्वोच्चको आदेश फ्याक्सबाट आएको छैन भनिन्छ। त कहिले यता जा, कहिले तल जा भनेर आलटाल गरिएको छ। नागरिकता पाएकै छैनौं।'

न्यायालयले गरेको हेरकै फैसला र दिएको आदेशको पालना जुनसुकै निकायले बाध्यतामक रूपमा कार्यान्वयन गरिन्छ। नगरपालिका अहिले नागरिकता नपाएकै कारण पढ्नेदेखि रोजगारीसम्मै समस्या हुनाले जिन्दगी निकै घाँडो लाग्न थालेको बताइन्। 'बुवा दुवै जानुभएको थियो र। बहिनी र म १/२ कक्षामा पढ्दा बुवा दुवैदेखि आउनुभएको अलिअलि फलको आउँछ, त्यसपछि बुवा सबै कागजात लिएर कहाँ जानुभयो? थाहा छैन। अर्बौं फर्कनुभएको छैन। आमा कम आँखा देख्नुहुन्छ,' उनी थप भनिन्छन्, 'पढ्न समस्या छ। जागिर खाउँ जहाँ नागरिकता मागिन्छ? के दिएर जागिर खाउँ र आमालाई पालौं?'

नेहा र निष्ठाको क्वा राजेन्द्र थापा हुन्। घर भोजपुर भएको तर कहिल्यै आमा रथी भद्रादेवसहित छुट्टै छोरीलाई उनले घर लगेनन्। त्यही भएर खोजतलासका लागि भोजपुर जाने अवस्था पनि नभएको नेहा बताउँछिन्। उनका अनुसार बुवाले नागरिकतासहित सबै कागजात लिएर सम्पर्कविहीन भएकै कारण अहिलेसम्म नागरिकता नपाइएको छ। उनीहरूलाई नागरिकता नदिएको निकाय जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुर हो। उच्च अदालत पाटनका न्यायाधीशद्वय महेशप्रसाद पडुवासेनी र धरिबहादुर चन्दको संयुक्त इजलासले भने १७ असार २०७९ मा नेहा र निष्ठाको जन्मदर्तामा राजेन्द्र थापा

कुवेतमा वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : THE LADY'S CORNER SALON AND HEALTH INSTITUTE CO.
पुर्ण स्वीकृति मिति २०८०/०९/१८

कम्पनी : MISS 1 BEAUTY CENTER CO.
पुर्ण स्वीकृति मिति २०८०/०९/१८
पुर्ण विज्ञापन स्वीकृति मिति २०८०/०९/१८

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

Omega International Pvt. Ltd.
Basundhara, Kathmandu, Nepal, Ph. No: +977-4954327, 4954337
E-mail: info@omeganepal.com, Website: www.omeganepal.com

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : AL AMAAR TOP INDUSTRIAL FACTORY
पुर्ण स्वीकृति मिति: २०८०/०९/१९

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

Sulav Recruitment Pvt.Ltd.
Maharajgunj, sankhapark, Kathmandu Nepal,
Telephone : +977 1 5903011/5903012
Email : sulavrecruitment@gmail.com, Website: www.sulavhr.com

Malaysia/Romania मा वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : PACSURE PACKAGING SDN. BHD.
पुर्ण स्वीकृति मिति २०८०/०९/१८

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

GRACE OVERSEAS PVT. LTD.
Chappalkarkhana-04, Kathmandu, Nepal. P.O.Box No.: 3078, Tel : +977-01-4526853
Email: info@graceoverseas@gmail.com, Web: www.graceoverseas.com.np

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : JADARRAH RECRUITMENT COMPANY
पुर्ण स्वीकृति मिति २०८०/०९/०६

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

Cosmo International Overseas Pvt. Ltd. (Overseas Employment Consultants)
P.O. Box No.: 9140 Minbhawan, Kathmandu, Nepal
Tel : +977-1-4115190, 4115191 Fax : +977-1-4115189
E-mail : cosmointlpt@gmail.com, kschym_2008@yahoo.com Web : www.cosmointernational.com.np

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : AWAL EQUIPMENT RENTAL COMPANY
पुर्ण स्वीकृति मिति २०८०/०९/१३

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

Pashupati HR Solution Pvt. Ltd.
Battispatali-9 Gaushala, Bijay Chowk, Kathmandu, Nepal
E-mail : pashupathr17@gmail.com Tel No. 01-4410300, 4110479
www.pashupathr.com.np

साउदी/मलेशिया वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : NETWORK COMMAND SDN BHD
पुर्ण स्वीकृति मिति २०८०/०९/०६

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

अन्तरगत हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।
कम्पनीको कोषसम्बन्धि व्यवस्था: रु. १,५००/- कामदार आफैले

CENTRAL CAPITAL SERVICES PVT.LTD.
P.O.Box : 6407, Airport, Sinamangal, Kathmandu, Nepal. Tel : +977-1-4479491/4479492
Fax : +977-1-4479492, E-mail : info@centralcapitalservices.com, Web : www.centralcapitalservices.com

रिलायन्स फाइनान्स लिमिटेडका अग्रण नतिजै अग्रणीलाई कर्जा वृत्ता गर्ने १५ दिने अत्यन्त जरुरी सूचना

तपाईं तपसिलका ऋणी/ऋणीहरूले यस फाइनान्सबाट लिनु भएको ऋण रकम, यस फाइनान्ससँग गर्नु भएको ऋण सम्झौताको शर्त बमोजिम तोकिए अनुसार बुझाउनु पर्ने बाबु, व्याज सम्पत्ता भुक्तान नगरी, नबुझाई ऋण लिँदा गरेको शर्त कबुलियत उल्लंघन गर्नु भएको र फाइनान्सबाट मौखिक एवम् लिखित रूपमा पटक पटक तरताकेता गर्दा समेत सो कर्जाको तिर्नु पर्ने बाबु, व्याज तथा हर्जाना व्याज समेत चुक्ता भुक्तानी गर्न नजान्नु भएकोले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्रमा कर्जाको सम्पूर्ण बाबु, व्याज तथा हर्जाना व्याज समेत चुक्ता भुक्तान गर्नु हुनु यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उल्लेखित मिति भित्रमा यस वित्तीय संस्थालाई तिर्नु, बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण कर्जा, व्याज तथा हर्जाना व्याज समेत भुक्तान गर्नु भएमा यस फाइनान्सलाई कर्जा सूरुआण बापत लेखि दिनुभएको तपसिल बमोजिमको बच/अचल सम्पत्ति प्रचलित कानूनले दिएको अधिकार प्रयोग गरी धितो लिनाम विक्री गरी अथवा सो बाट आफ्नो लेना असुल उपर नभएमा तपाईं ऋणी तथा व्यक्तित्व जमाना दिने समेतको अन्य बच/अचल सम्पत्तिबाट वा ऋण असुली न्यायाधिकरणमा मुद्दा दायर गरी वा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गरी फाइनान्सले आफ्नो लेना रकम असुल उपर गरिनुका साथै तपाईं ऋणी तथा व्यक्तित्व जमाना दिने समेतलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम कर्जा चुक्ता नैको नैको कालोसूचीमा सूचीकृत गर्न सिफारिश गरी फाइने ब्यहोरा समेत यसै सूचनाबाट जानकारी गराइन्छ।

Table with 3 columns: तपसिल, धितोको विवरण, व्यक्तित्व घन जमाना दिएको विवरण. It lists various loan recipients and their details.

RELIANCE FINANCE LIMITED
रिलायन्स फाइनान्स लिमिटेड
वितीय सेवाको अर्को परिभाषा
Head Office: B.J. Bhawan, Pradarshani Marg, Kathmandu.
Tel: +977-1-5361104, 5323117, 5361041, 5361167
Email: info@reliancefinance.com.np
Web: www.reliancefinance.com.np

चिन्नाड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
अवलाचिड, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

ठेक्का सम्झौता अन्त्य किन नगर्ने सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २०८०/०२/१५

यस चिन्नाड गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय र श्री न्यू भेरी इन्जिनियरिङ्ग वर्क्सप वीरेन्द्रनगर- ४, सुर्खेत वीच मिति २०७८/०९/२५ मा टुस पुल निर्माण सामग्री खरिद सम्झौता भएकोमा उल्लेखित ठेक्काको न्यून कार्य पनि शुरु नभएको र बाह्य समस्या विना लामो समयसम्म निर्माण सामग्री उपलब्ध नगराई निर्माण कार्य अगाडी बढाउन विभिन्न मितिमा लिखित तथा मौखिक ताकेता गर्दा समेत कुनै पनि जवाफ नदिएको, निर्माण कार्यका लागि Work Schedule पेश गर्ने सम्बन्धी कार्यालयको पत्र/सूचनालाई समेत वेवास्ता गरि निर्माण सामग्री उपलब्ध गराउने तर्फ कुनै चासो नदेखाएको हुँदा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ र ठेक्का सम्झौताको शर्त बमोजिम ठेक्का सम्झौता अन्त्य किन नगर्ने? ठेक्का सम्झौता गर्न नपर्ने कुनै मनासिब कारण भएमा (असात) दिनभित्र भरपर्दो कार्यतालिका र विश्वसनीय स्पष्टिकरण सहित आधिकारिक व्यक्तिहरु यस कार्यालयमा उपस्थित हुनु यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। समयमा उपस्थित भई स्पष्टिकरण पेश नगरेमा वा प्राप्त स्पष्टिकरण जवाफ चित्तबुझदो नभएमा ठेक्का सम्झौताको शर्त तथा प्रचलित ऐन नियम बमोजिम कानूनी कारवाहीको प्रक्या अगाडी बढाउने ब्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।

Table with 4 columns: सि.नं., ठेक्का नं., ठेक्काको नाम/ठेक्काको विवरण, ठेकेदार कम्पनीको नाम. It lists contract details.

स्थायित्वमा...

पृष्ठ १ बाट जारी

विचार गोष्ठी आयोजना गरेर मनाउँछौं, गिरि ले प्रभावसँग भने, 'पाटीका विभिन्न तहमा कार्यक्रम आयोजना गरेर मनाउँछौं। नेपाली जनताले बलिदानीपूर्ण संघर्षले उपलब्ध गरेको ठूलो उपलब्धि हो। यसका विविध आयामका बारेमा समीक्षा पनि गर्छौं।'

भन्ने कुरा फगत भ्रम हो। यसको सम्भावना पनि छैन, गिरि भन्छन्, 'पूर्वराजा भनेको देशमा राजनीतिक अस्थिरता मच्चाउने, कसैका राजनीतिक स्वार्थ पूरा गर्नका लागि यस्ता शक्तिहरूले कही न कहीवाट प्रोभोक गर्ने काम भइरहेको छ। यसलाई हतोत्साही बनाउनुपर्छ।'

नेकपा माओवादी केन्द्र सरकारमा रहेको छ। यसैले माओवादी यसपटक सरकारले आयोजना गरेको औपचारिक कार्यक्रममा सहभागी हुने पाटीका संसदीय दलका प्रमुख सचेतक हितराज पाण्डेले बताए। 'आफ्नो तर्फबाट सहिदहरूप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै सम्मान जनाउने। ठूलो त्याग र समर्पण गरी ठूलो अर्थ पसिनाका बीचबाट हामीले गणतन्त्र प्राप्त गरेका छौं, पाण्डेले भने, 'जनयुद्ध र जनआन्दोलनमा आफ्नो ज्यानको पर्वाह नगरी सडकमा उत्रनेहरूलाई आभार व्यक्त गर्दै हामीले गणतन्त्र दिवस मनाउँदै आएका छौं।'

गणतन्त्र दिवसको अवसरमा आयोजित कार्यक्रममासमेत सहभागी हुने पाण्डेले बताए।

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले भने कुनै कार्यक्रम आयोजना नगरेको पार्टीका महामन्त्री धवलशमशेर राणाले बताए। 'हामी त गणतन्त्र विरोधी हौं। राजासहितको हिन्दुराष्ट्र पक्षधर हौं। हामी गणतन्त्रको कहर विरोधी, प्रभावसँग राणाले भने।

संघीयता राजतन्त्रको सञ्ज फर्कने कुरा फगत भ्रम

श्रीर्ष दलका नेताहरूले संघीयता राजतन्त्रको सञ्ज भएकोले पछिल्लो चहलपहल भएको दाबी गरेका छन्। कांग्रेस प्रचार विभाग प्रमुख विश्वकर्माको भनाइ मान्ने हो भने अहिले गणतन्त्रविरोधी पडयन्त्र भइरहेको छ। 'राजतन्त्रका लागि मुख्य समस्या संघीयता हो। त्यसो भएकाले राजावादी संघीयताका विरोधमा लागेका छन्। संघीयता हटाउन सकिँदैन। संघीयता प्रयोग नै गलत हो भनेर लागि रहेका छन्।' पडयन्त्र भइरहेको बुझिन्छ, प्रभावसँग उनले भने, 'पूर्वराजाको पनि केही न होला संलग्नता। धुसपैठबारे सरकारलाई पक्कै थाहा होला।'

कांग्रेस संघीयताको उपलब्धि रक्षाका लागि कटिबद्ध रहेकोसमेत उनले बताए। 'संविधानका उपलब्धि, संघीय, समावेशी, लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, धर्म निरपेक्षता यो सबैको चाहनाबाट आएकोले हो। कसैको विरोध थियो होला, उनले भने, 'तर, राष्ट्रिय सहमतिबाट हामीले बनाएका संविधानको उपलब्धि भएकोले नेपाली कांग्रेस यी उपलब्धिप्रति गौरव गर्दछ। र, यी उपलब्धि रक्षाका लागि नेपाली कांग्रेस कटिबद्ध छ।'

प्रदेश संरचनाको विरोधमा खासै त्क नभएको उनको तर्क रह्यो। कोशीमा भएको आन्दोलनलाई संवादबाट सुल्झाउन सकिने विश्वकर्मा बताउँछन्। 'प्रदेशको विषयमा संघीयता नयाँ प्रयोग हो। संघीयताको प्रयोग गर्ने सवालमा कहीं अधिकारको विवाद भयो होला। कहीं नामको विवाद भइरहेको छ, उनी भन्छन्, '१ नम्बर प्रदेशमा मुख्य कठिनाई भएको छ। प्रदेशबासीहरूबाट यसको विरोध भइरहेको छ। संवादबाट यसको समाधान निकाल्नुपर्छ, भन्ने हाम्रो पार्टीको तर्फबाट प्रयास गरिराखेका छौं। हिंसाबाट मुलुकलाई बाहिर निकाल्नुपर्छ।'

एमाले संसदीय दलका प्रमुख सचेतक गिरि पनि राजतन्त्र फर्कनेमा विश्वस्त छैनन्। 'जन्मको आधारमा शासन गर्न पाउनुपर्छ भन्ने संस्थालाई फेरि ल्याएर मुलुकले गति लिन्छ, उनले भने।

नेपाल सरकार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको हक दावी सञ्चयी सूचना यस कार्यालयमा मिति २०७८/०३/२२ मा दर्ता भएको प्रा.लि. नं. १६०२७ को गार्डेन कवर ल्याब प्रा. लि. नामक कम्पनीले दर्ता खारेज गरि पाउनु भनि यस कार्यालयमा निवेदन पेश गरेको हुँदा उक्त कम्पनीले कसैसँग ऋण लिएको वा सो कम्पनीको कुनै तिनू बुझाउनु पर्ने दायित्व भए प्रमाण सहित हक दावीको लागि ३५ दिन भित्र यस कार्यालयमा दावी गर्न आउनुहुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। तोकिएको म्याद भित्र हक दावी गर्न नआए उक्त कम्पनीको दर्ता खारेज गरिनेछ।

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: Sr. No., Candidate Name, Age, and Salary. Includes details for Electrical Tools Maintenance technician.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।

सुपरब फोर अल्टिमेट मानपवर सोल्युशन प्रा. लि. Maligaun, Naxal, (Brihaspati School) Kathmandu, Nepal

Advertisement for Superb For Ultimate Manpower Solution Pvt.Ltd with contact details.

युएईमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: Sr. No., Candidate Name, Age, and Salary. Includes details for cleaner, manager, and waiter.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।

Table with 4 columns: Sr. No., Candidate Name, Age, and Salary. Includes details for cleaner, event planner, and waiter.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।

Advertisement for Shuvam Overseas Employment Pvt. Ltd. with contact details.

कतारमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: Sr. No., Candidate Name, Age, and Salary. Includes details for Carpenter, Decor Woodworker, etc.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।

Advertisement for Red Panda International Overseas Pvt. Ltd. with contact details.

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: Sr. No., Candidate Name, Age, and Salary. Includes details for Normal Worker.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ।

Advertisement for Al Kausar Human Resource Pvt.Ltd. with contact details.

Invitation for Bids Chaurjahari Municipality Office of Municipal Executive Chaurjahari Rukum (West)

INVITATION FOR ELECTRONIC BIDS

Date of Publication: 2080/02/15 Second Time Published Notice

- 1. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at the office of Chaurjahari Municipality Rukum (West)...

Name of the Bank: Rastriya Banijya Bank Name of the Office: Chaurjahari Municipality Office Code No. : 801065

- 3. Interested Bidders shall submit the electronic Bids through www.bolpatra.gov.np/egp to the above office of Chaurjahari Municipality on or before 2080/02/30, 12:00 PM.

Table with 5 columns: S.N, Contract ID, Description of Items, Estimated Amount With Vat, Bid Security, Bid Document Form Fee (Non-Refundable)

Chief Administrative Officer Chaurjahari Municipality

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

शाही धडधडी छाड

मुलुकमा गणतन्त्र स्थापना भएको १६ वर्ष पुगेको छ । गणतन्त्रकालमा देशले दुईवटा संविधानसभाको चुनाव र दुईवटा संसदीय चुनाव सम्पन्न गरिसकेको छ । यो अवधिमा १३ पटक सरकारको नेतृत्व हेरफेर भयो । यही बीचमा गणतन्त्र प्राप्तिमा आफ्नो भूमिका अहम् भएको दावी गर्ने दलकै शीर्ष तहबाट गणतन्त्रविरोधी क्रियाकलापसमेत भए । कहिले सरकारको नेतृत्वमा व्यवस्थामै नभएको प्रधानन्यायाधीशलाई ल्याउने त कहिले संसद् नै विघटन गरिदिनेजस्ता घटना गणतन्त्रकालकै अदभुत घटना हुन् ।

आफूलाई गणतन्त्रकै हिमायती बताउने नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले दुई-दुई पटक संसद् विघटन गरे । यसले गर्दा सर्वोच्च अदालतबाट परमादेशमार्फत प्रधानमन्त्री बनेका अनौठा घटना पनि भए । गणतन्त्रकालमा धेरैजना सरकारमा पुगे । मन्त्रीको लावालस्करै लाग्यो । प्रधानन्यायाधीश खिलराज रेग्मी नै सरकार प्रमुख बने । गणतन्त्रमा राष्ट्रपतिको शाही शैली पनि नेपालीले भोगे । दलहरू दलदलमा फस्टा अहिले नयाँ दलको पनि उदय भयो । टुक्राटुक्रा भएर विस्मृतिमा जान लागेको राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीसमेत गणतन्त्रको विरोध गरेर संसद्मा बैरिएको छ । सदनमा राप्रपाको उपस्थिति र पूर्वराजा ज्ञानेन्द्र शाहको देश दौडाहालाई दलहरूले बुझ्नुपर्छ- वितृष्णा बढ्दो छ । १५ वर्ष अवधिमा सत्ता निर्माणको दौडधुपको तीव्र गतिलाई दाँज्दा विकास सुस्त छ । भ्रष्टाचारले देशलाई थिलथिलो पारेको भान हुन्छ अहिले । अहं गणतन्त्र दिवसमा त राजतन्त्रकै धडधडी बाँकी छ । गणतन्त्र आइसकेपछि पनि यो दिवस राजाकै शैलीमा सेनाको सीमित घेरामा टुँडिखेलमा मनाइन्छ । जनतालाई दीपावली गर्न संघीय सरकारले आदेश दिन्छ । कुनै पनि दिवस मनाउन वा त्यसप्रति प्रेम स्वतःस्फूर्त आउनुपर्छ नकि यो कुनै करकापबाट नहोस् । नेताको विरोध गर्दा पक्राउ पर्ने, सामाजिक सञ्जालका अभिव्यक्ति स्वतन्त्रविरुद्ध प्रधानमन्त्री आफैले संसद्मै अभिव्यक्ति दिने गम्भीर खालका गतिविधि पछिल्लो समय जारी छ ।

जन्मको आधारमा शासनसत्ता चलाउँदा जनताको चाहना नबुझेको भन्दै कयौं आन्दोलनपछि जनतामा सत्ता आयो । तर, यो अहिले सीमित नेताको 'तातो आलु' खेलजस्तै भएको सत्ता । जनताको कुरा सुन्नै नचाहने प्रवृत्तिले व्यवस्थाप्रति संकट उत्पन्न हुन्छ नै । त्यसैले पनि दलहरू रूपान्तरण हुनु जरुरी देखिन्छ । दलहरू सच्चिन्नु आजको आवश्यकता हो । नभए जनताले विकल्प खोज्छन् । यसैले गणतन्त्र दिवसको अवसरमा सबै दलका नेताहरूले संकल्प गर्नुपर्ने विषय हो- सुशासन, समृद्धि र व्यवस्थित विकास । र, सच्याउनुपर्ने विषय हो- नेताको आचरण ।

मनन्योग्य

उसले आफ्नो पहिलो लक्ष्य भारत वर्षको उत्तर-पश्चिममा बसेको तक्षशिला सहरका नरेश आम्भीलाई बनायो । कुनै युद्ध नै नगरी आम्भीले सिकन्दरले दासता स्वीकार गर्दै धेरै धन र बहुमूल्य उपहार पनि दिए । यो आम्भीको आफ्नो देशप्रति ठूलो विश्वासघात थियो सन्धिपछि, सिकन्दरका सैनिकले उत्पात गर्न थाले । धेरै समयदेखि युद्धमा नै रहेका सैनिकहरू पत्नीबाट विछोड भएकाले तक्षशिलाका तरुनी देखेर कामुक भए ।

प्रतिदिन सहरका छोरीबुहारीहरू सिकन्दरका सैनिकका बासनाका सिकार भए । सिकन्दरले तक्षशीलामा संस्कृतको विरोध गरी युनानी भाषाकी आरम्भ गरायो । सिकन्दरले राज्यको सहयोग पाएकाले आचार्यहरू र विद्यार्थीहरूको अध्ययन-अध्यापन बन्द गरायो । राजा आम्भीले स्वीकानु, सिकन्दरका सैनिकको उत्पात, संस्कृतको पठनपाठन बन्द आदिले तक्षशिलामा विद्यार्थीहरू कम हुँदै गए, जुन

विश्वविद्यालयमा प्रवेश पाउनका लागि विद्यार्थीको तछ्छडमछ्छड भइरहन्थ्यो ।

विष्णुगुप्तलाई थाहा भयो अब सिकन्दर कैकेय प्रवेश गरेर भ्रमलम र चित्रावतीचको कैकेय देश जित्ने इच्छा गर्दै अधि बहूदैछ, जहाँका राजा पुरु जसलाई पौरस भनिन्छ, छन् । मातृभूमिको यस्तो दुर्दशा देखेर आमाका सपूत चाणक्यका हृदयमा हाहाकार मर्चियो । आम्भीजस्तो विश्वासघाती, महानन्दजस्तो विलासी व्यक्तिलाई राजकाजबाट पर अलथ्याएर राजा बनेको खण्डमा मात्र यस्तो आशा गर्न सकिन्छ, यहाँ विश्वासघाती आम्भी विलासी महानन्दजस्ता गुजाबाट केही हुँदैन भारत वर्ष टुक्रा-टुक्रामा बाँडिएको छ, जसले सिकन्दरसँग टक्कर लिन खोज्छ, उसका सेनाको अगाडि कोही पनि टिक्न सक्दैन । नन्दजस्तो राजाका हातमा राज्य रहन दिनुहुँदैन । उनी बुभुधे कि मगध शक्ति सम्पन्न राज्य हो । क्रमशः

गणतन्त्रले ल्याएको सकारात्मक नतिजा

नेत्र सुवेदी 'प्रयाय'

गणतन्त्रको 'स्कोर कार्ड' राष्ट्र छ तर उत्कृष्ट भने छैन । पूर्वाधार तयार हुनु, संरचना विस्तार हुनु, अस्पताल र वृद्धाश्रम धेरै खुल्नुमात्र पनि विकास होइन । वास्तविक विकास त उत्पादकत्व बढ्नु, जीवनस्तर सुधार्नु, स्वास्थ्य अवस्थामा जोखिम कम हुन गई औसत आयु बढ्नु तथा सामाजिक सदभाव थप कसिलो हुँदै जानुजस्ता परिणामसँग सम्बन्धित छ । तसर्थ, अब हुने विकास निर्माणका क्रियाकलापले जनताको जीवन, आय र सामाजिक सम्बन्धमा के-कस्तो फरक ल्याउन सक्थो भनेर हेर्न जरुरी छ ।

राजनीय तहको गत वर्षको निर्वाचनबाट भ्रष्टाचार प्रतिक्रिया दिने गणतन्त्र दिवसमा त राजतन्त्रकै धडधडी बाँकी छ । गणतन्त्र आइसकेपछि पनि यो दिवस राजाकै शैलीमा सेनाको सीमित घेरामा टुँडिखेलमा मनाइन्छ । जनतालाई दीपावली गर्न संघीय सरकारले आदेश दिन्छ । कुनै पनि दिवस मनाउन वा त्यसप्रति प्रेम स्वतःस्फूर्त आउनुपर्छ नकि यो कुनै करकापबाट नहोस् । नेताको विरोध गर्दा पक्राउ पर्ने, सामाजिक सञ्जालका अभिव्यक्ति स्वतन्त्रविरुद्ध प्रधानमन्त्री आफैले संसद्मै अभिव्यक्ति दिने गम्भीर खालका गतिविधि पछिल्लो समय जारी छ ।

जन्मको आधारमा शासनसत्ता चलाउँदा जनताको चाहना नबुझेको भन्दै कयौं आन्दोलनपछि जनतामा सत्ता आयो । तर, यो अहिले सीमित नेताको 'तातो आलु' खेलजस्तै भएको सत्ता । जनताको कुरा सुन्नै नचाहने प्रवृत्तिले व्यवस्थाप्रति संकट उत्पन्न हुन्छ नै । त्यसैले पनि दलहरू रूपान्तरण हुनु जरुरी देखिन्छ । दलहरू सच्चिन्नु आजको आवश्यकता हो । नभए जनताले विकल्प खोज्छन् । यसैले गणतन्त्र दिवसको अवसरमा सबै दलका नेताहरूले संकल्प गर्नुपर्ने विषय हो- सुशासन, समृद्धि र व्यवस्थित विकास । र, सच्याउनुपर्ने विषय हो- नेताको आचरण ।

नम्रता शर्मा

नेपालमा गणतान्त्रिक प्रणाली भए पनि पितृसत्तात्मक र सामन्ती मनस्थिति अझै हावी छ । राजनीतिक क्रान्तिले मात्र नेपालमा पुगेको छैन । एक सामाजिक क्रान्तिको जरुरी छ । यसले लैंगिक समानता र समावेशीकरण गणतन्त्रको मूल सिद्धान्त हो भनेर सबैलाई आत्मसात् गराउँछ । ऐन कानुन जति बनाए पनि कार्यान्वयनमा नेपाल धेरै पछाडि छ । जबसम्म महिलाको घरेलु कार्यको पनि नगदी मूल्यांकन हुँदैन, घरभित्रको स्याहारसुसारको अर्थव्यवस्था राष्ट्रिय अर्थव्यवस्थाको लेखाजोखा गरिँदैन, तबसम्म नेपाली महिलाले देशको आर्थिक प्रणालीमा पुन्याएको योगदानको कदर हुँदैन ।

पूरा हुँदै छ । यसबीचमा शान्ति स्थापनाका काम निष्कर्षमा पुग्नुका साथै परिवर्तनको दृष्टि प्रमाणका रूपमा जननिर्वाचित संविधानसभाबाट तयार भई जनताको संविधान लागू भएको छ । देशको शासकीय संरचना र शासन सञ्चालन विधि एवं नागरिक अधिकारका दृष्टिले वर्तमान संविधान एक अमूल्य परिवर्तनको दस्तावेजसमेत हो । पटक-पटक भएका आन्दोलनबाट प्राप्त उपलब्धिस्वरूप हाम्रो मुलुक लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक र संघीय शासकीय ढाँचा अभ्यास गर्ने अवस्थामा पुगेको छ । नयाँ शासकीय संरचनाको अभ्यासबाट केही राम्रा परिणाम आएका छन् । केही सुधारका गुञ्जायस पनि होलान् । तर प्रणाली सञ्चालनमा रहेका कमजोरीलाई लिएर व्यवस्थामाथि नै प्रहार हुनु भने राम्रो होइन ।

दश वर्ष जनयुद्ध, २०६२/६३ को जनआन्दोलनको परिणामस्वरूप मुलुकमा लोकतन्त्र स्थापित भएसँगै जारी भएको अन्तरिम संविधानले विस्तृत शान्ति सम्झौताका विषयहरूका साथै समानुपातिक प्रतिनिधित्वको विषय समेटेको थियो । संविधानसभाको निर्वाचन गर्ने र निर्वाचित प्रतिनिधिबाट जनइच्छामाजिम संविधान जारी गर्ने प्रमुख जनादेश रहेको अन्तरिम संविधानको मर्मअनुसार निजामती सेवालागयत सार्वजनिक सेवामा समावेशी प्रवृत्तिलाई समेट्ने काम गर्नु । उक्त प्रावधानकै कारण प्रशासनमा नेपाली समाजको विविधतायुक्त चित्र देखिन थालेको छ । त्यसैगरी न्यूनतम ३३ प्रतिशत महिला प्रतिनिधित्व हुनुपर्ने राजनीतिक अठोटका कारण प्रतिनिधित्व बढ्दै गएको छ । नेपाललाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक मुलुक घोषणा गर्दै विविध नयाँ व्यवस्था समेटेको नेपालको संविधानले गरेको व्यवस्था अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीनवटै तहको निर्वाचन दोस्रोपटक सम्पन्न भई समानुपातिक प्रणालीसहितको प्रतिनिधित्व र विविधतासहितको नेतृत्व विकास र विज्ञान तहका जनताबीच विकास र समाजसेवाको अवसर प्राप्त पनि गरेका छन् । यतिमात्र होइन, जनताको नजिक सेवा प्रदायक निकाय पुगेका छन्, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा पूर्वाधार विकासका लागि स्रोतको मात्र हैन विधि बनाउने, कार्यान्वयन गर्ने र जनशक्ति परिचालन गर्ने अधिकारसमेत विकेंद्रित भएको छ ।

संविधानमा पहिलोपटक राष्ट्रिय हितका तत्त्व र नागरिकले पूरा गर्नुपर्ने दायित्वमात्र उल्लेख छैनन् कि अधिकारमुखी दृष्टिकोणबाट थप १० मौलिक हक साविकका प्रावधानमा थप गरिएका छन् । मौलिक हक कार्यान्वयनका लागि आवश्यक ३०० भन्दा बढी कानुन बनेका छन् र कतिपय कानुन संशोधन भएका छन् । यी विषयलाई पनि गणतन्त्र प्राप्तपछिको उपलब्धि मान्न सकिन्छ । नेपालसञ्चारसहित मुस्लिम समुदायको साधारण परिवारमा हुर्केकी र पढाइमा अबल मोहना अन्त्यारीले राज्य संरचनामा धेरै एक दायक सेवा गरिन् । चार वर्ष राष्ट्रिय महिला आयोगको सदस्यका रूपमा र छ वर्ष राष्ट्रिय मानवाधिकार आयोगको आयुक्तका रूपमा । दुवै जिम्मेवारी महत्त्वपूर्ण थिए र उनको भूमिकामा उनले राम्रो प्रभाव छोड्न सकिन् । उनका अनुसार नेपाली महिलाले पनि हरेक विषय क्षेत्रमा आफूलाई सबल प्रमाणित गरिसकेका छन् । उनकै प्रसंगमा पूर्वअमेरिकी राजदूत थ्याण्डी बेरीले एकपटक भनेका रहेछन्, 'मोहनाजी तपाईं चकित पर्थुहुन्छ, होला, मैले बाँकेका मद्रसा घुम्दा विद्यार्थी बालबालिकालाई

भविष्यमा के बन्ने इच्छा छ भनी सोधेको थिएँ । उनीहरूले हामी त मोहना अन्त्यारीजस्तो बन्ने पो भने । 'यो प्रसंगबाट पनि मोहनाले आफ्नो समुदायमा राम्रै छाप छाड्न सफल भएको पुष्टि हुन्छ ।' सामाजिक परिस्वरूपमा भएका उपलब्धिलाई तुलनात्मकरूपमा हेर्ने । गणतन्त्र स्थापना हुनुभन्दा अघिल्लो वर्ष नेपालभर रहेका जिल्ला अस्पताल वा सो भन्दा ठूला अस्पतालको संख्या जम्मा १०२ वटा रहेकामा २०७९ सालमा यो संख्या २०१ पुगेको छ । स्वास्थ्य सेवाका मुख्य आधारका रूपमा रहेका चिकित्सक डाक्टरको संख्या सोही अवधिमा १६२७ बाट बढेर ३० हजार १३३ पुगेको छ । यो भनेको १८ गुणाभन्दा बढी हो । त्यस्तै २०६४-७९ को अवधिमा नेपालीको सरदर आयु ६४ वर्षबाट ७२ वर्ष पुगेको, बाल मृत्युदर प्रतिहजारमा ४८ बाट २८ मा घटेको, पाँच वर्षभूमिका शिशु मृत्युदर प्रतिहजारमा ६१ बाट ३३ मा फरेको तथ्यांकले देखाएको छ ।

अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा गई बच्चा जन्माउने प्रवृत्तिलाई नियाल्दा यस्तो प्रतिशत १८ बाट ७९ पुगेको छ । यसैगरी शिक्षातर्फका मुख्य तथ्यांकलाई तुलना गरेर हेर्ने हो भने साक्षरता दर २०६४ सालमा ६१ प्रतिशत रहेकामा २०७९ मा ७६ प्रतिशत पुगेको छ भने प्राथमिक, आधारभूत र माध्यमिक गरी तीनवटै तहका विद्यार्थीको संख्या बढेको छ । प्राथमिक तहमा भर्नादर २०६४ सालको ९५ प्रतिशतबाट बढेर ९७ प्रतिशत पुगेको छ र १२ कक्षासम्मकै विद्यार्थीको संख्या छत्रभन्दा छत्रा बढी छ । यी विषयलाई सामाजिक क्षेत्रमा कुँदाको गणतन्त्रकालको सुन्दर तस्वीर भनेर दावी गर्न मिल्छ । देशको आर्थिक विकास र वित्तीय व्यवस्थापनको क्षेत्रमा पनि थुप्रै सुधारका प्रयासहरू भएका छन् । सडक, पुल, भवन, जलविद्युत् योजना, विमानस्थल, सिंचाइ नहर, केबुलकार, सुरुङ्गमार्गको निर्माण पनि अधि बढेका छन् । वि.सं. २०६४ मा ३१ हजार ९४४ रूपैयाँ रहेको प्रतिव्यक्ति वि.सं. २०७९ मा आएर एक लाख ८२ हजार ६८३ पुगेको छ । गरिवी निवारणलाई मापन गर्ने बहुआयामिक गरिवी दर सन् २०१४ मा २८.६ प्रतिशत जनसंख्या गरिव देखाएकामा हाल यो प्रतिशत घटेर १७.४ मा फरेको छ । त्यस्तै सयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमले विश्वव्यापीरूपमा प्रयोगमा ल्याएको मानव विकास सूचकांकबाट हेर्दा नेपालको सूचकांक सन् २०१० मा ०.४२३ रहेकामा सुधार भई हाल ०.६०२ पुगेको छ । त्यस्तै लैंगिक असमानता सूचकांक वि.सं. २०६४ मा ०.७६६ रहेकामा वि.सं. २०७९ मा यो अंक घटेर ०.४२२ को ओर्लेको छ । लगानी वातावरणको संकेत गर्न सूचकांक समा लिनै 'डुइड विजिनेस प्रिचवेन, २०२०'ले नेपालको स्थान अधिल्लोपटकको ११०औं बाट सुधार भई ९४ मा ओर्लेको देखाएको छ । यो बाहेक अन्य सूचक जस्तो कि मानव विकास प्रतिवेदन, भ्रष्टाचार नियन्त्रण र पारदर्शितासम्बन्धी सूचकांक, विश्व नवप्रवर्तन सूचकांकका पछिल्ला संस्करणहरूले नेपालको स्थान सुदृढ भएको देखाएका छन् ।

यातायात विकासको पाँच वर्ष रणनीतिक योजना (२०७३-७८) ले राष्ट्रिय राजधानीलाई प्रदेश राजधानीसँग कमसेकम एकएकघण्टा चार लेन सडकले जोड्ने तथा भारत र चीन जोड्ने पाँच राजमार्ग, पूर्व-पश्चिम राजमार्गबाहेक पूर्व-पश्चिम जोड्ने थप तीन मार्गको निर्माण र ७५ वटै जिल्ला सदरमुकाममा सडक निर्माण गर्ने लक्ष्य लिएकोमा अधिकांश लक्ष्य पूरा भएका छन्

र हुल्सा जिल्ला सदरमुकाम यही वर्ष उजाँडि सडक सञ्जालमा जोडिँदै छ । सडक विभागको तथ्यांकअनुसार २०६४ सालमा पाँच हजार ४०२ किलोमिटर रहेको पक्की सडक २०७८ सालमा १६ हजार ६१४ किलोमिटर पुगेको छ भने पक्की, कच्ची र शोभल गरी सडकको लम्बाई ३३ हजार ७६६ किलोमिटर पुगेको छ । उर्जा प्रयोगको अवस्थालाई नियाल्दा विद्युत् पहुँच पुगेका घरपरिवार २०६४ सालमा ५६ प्रतिशत रहेकामा २०७८ सालमा यो प्रतिशत ९२ पुगेको देखिन्छ । त्यस्तै शौचालयको प्रयोग गर्ने घरपरिवारको प्रतिशत ४९ प्रतिशतबाट दोब्बरले बढेर ९६ प्रतिशत पुगेको छ । उर्जाको उत्पादनमात्र होइन, बहुआयामिक प्रयोगका साथै वचत हुन जाने ऊर्जा निर्यातसमेत गरी आयात प्रतिस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउनेगरी काम भइरहेका छन् । यसैगरी दूरसञ्चार पूर्वाधार र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको क्षेत्रमा पनि द्रुतगतिमा कामहरू भइरहेका छन् । २०७२ को महाभूकम्पपछिको प्रतिकार्य, पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनाको सवाल होस् वा कोभिड-१९ को प्रभावकारी व्यवस्थापनको विषय नै किन नहोस् सिंगो देश र प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूले पनि आ-आफ्नो क्षेत्रका र सहकार्यसमेत गरी राम्रो नतिजा निकालेको निष्कर्ष छ ।

त्यस्तै स्थानीय आर्थिक विकासको मामिलामा र सेवा प्रवाहमा सुधारका लागि धेरै स्थानीय तहहरू सिकाइकै चरणमा अबल प्रमाणित भएका छन् । खराबीलाई फागिन नदिने र स्थानीय सम्भावनाको बढीभन्दा बढी प्रयोग गर्दै वातावरणमैत्री विकासको क्रियाकलाप अगाडि बढाउने स्थानीय तहहरूले सिंगो मुलुक निर्माणमा योगदान गरिरहेका छन् । सफल हुनेबाट अरुलेसमित सिकन जरुरी छ । गणतन्त्रको 'स्कोर कार्ड' राम्रै छ तर उत्कृष्ट भने छैन । पूर्वाधार तयार हुनु, संरचना विस्तार हुनु, अस्पताल र वृद्धाश्रम धेरै खुल्नुमात्र पनि विकास होइन । वास्तविक विकास त उत्पादकत्व बढ्नु, जीवनस्तर सुधार्नु, स्वास्थ्य अवस्थामा जोखिम कम हुन गई औसत आयु बढ्नु तथा सामाजिक सदभाव थप कसिलो हुँदै जानुजस्ता परिणामसँग सम्बन्धित छ । तसर्थ, अब हुने विकास निर्माणका क्रियाकलापले जनताको जीवन, आय र सामाजिक सम्बन्धमा के-कस्तो फरक ल्याउन सक्थो भनेर हेर्न जरुरी छ ।

बहुआयामिक गरिवी मापन, मानव विकास प्रतिवेदनले केही हदसम्म यी विषयलाई विश्लेषण गरेको पनि पाइन्छ । गणतन्त्र स्थापनापछि प्रतिनिधित्वमा विविधता देखिएजस्तै नेपालीको समग्र उत्पादन क्षमता, लगानीयोग्य आय र मुलुकको शासकीय क्षमतासमेत महत्सु हुनगरी सुधार आवश्यक छ । सडकको लम्बाई र गुणस्तर, ऊर्जा सुरक्षा, मानवीयता, नागरिकमा देखिएको सचेतना जस्तै सबै क्षेत्रमा दक्षता, प्रभावकारिता बढ्नु आवश्यक छ । यी विषय हासिल हुनका लागि सुशासन र विकासमा निरन्तर एवं इमान्दार प्रयत्न र अनुशासन आवश्यक छ ।

केही अपवादयुक्त खराब नतिजालाई लिएर सिंगो मुलुकको बृहत रूपान्तरणलाई स्वीकार गर्न आनाकानी गर्नु उपयुक्त होइन । लोकतान्त्रिक गणतन्त्र र संघीयतालाई नागरिकमैत्री बनाई मुलुकको समृद्धि र समुन्नतिको ढोका खोल्नका लागि गणतन्त्र दिवस, २०८० ले हामी सबैलाई प्रेरणा देओस् यही शुभकामना हो ।

(लेखक सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका सहसचिव हुन्)

गणतन्त्र र जनताको लडाइँ

दक्षिण एसियाली मुलुकमा बाक स्वतन्त्रता र खुलारूपमा मानवअधिकारसम्बन्धी सभा सम्मेलन गर्ने मुलुकमध्ये नेपाल र श्रीलंका अगाडि पर्छन् । विश्वकै पुरानो र ठूलो गणतान्त्रिक मुलुक भारतमासमेत आजभोलि यस्ता सभा सम्मेलन गर्ने संघसंस्था हिचकिचाउँछन् । नेपाल र नेपालीका लागि यो गर्व गर्ने कुरा हो । हालै प्रेस स्वतन्त्रता दिवसको कार्यक्रममा भारतको 'द बायर'का सम्पादक सिद्धार्थ बर्गराजले काठमाडौँ दक्षिण एसियाको सम्मेलन गर्ने र मानवअधिकारको खुलारूपमा बार्तालाप गर्न आउने थलो भएको धारणा राखेका थिए । संघीय गणतन्त्र नेपालका लागि यो एक खुसी र गर्वको कुरा हो । यो सत्यतालाई आत्मसात् गर्दा हामीले वास्तवमा नेपालमा संघीय गणतन्त्र सफल भयो त भनेर आपसमा पस्न र छलफल गर्ने समय भने आएको छ ।

१०४ वर्षको एकतान्त्रिक राजशासन, ३० वर्षको राजतन्त्रात्मक पञ्चायती शासनको अन्तः गरेर २०४६ सालमा नेपालमा प्रजातन्त्र पुनःस्थापना भएको थियो । त्यसपश्चात् नेपालमा एकदलीय पञ्चायती व्यवस्थाको अन्तः भएर बहुदलीय प्रजातन्त्र र संवैधानिक राजतन्त्र स्थापना भयो । तर, प्रजातन्त्रको संस्थागत गर्ने क्रममा नेपालमा धेरै संघर्ष नै राख्यो । २०५८ जेठ १९ गते तत्कालीन राजा वीरेन्द्रको वंश हत्या भएको पाँच वर्षपछि, २०६३ जेठ १९ गतेको उही दिन पारै नेकपा माओवादीले खुलामञ्चको सेरोफेरोमा विशाल शक्ति प्रदर्शन गरेर राजाको समारोहस्थल सैनिक मञ्चलाई कब्जामा लिएको ऐतिहासिक दिन नेपालको इतिहासमा एक महत्त्वपूर्ण दिनका रूपमा अंकित भएको छ । त्यो क्षणका तस्वीर अझै अखामामुने फलफल आउँछ । वि.सं. २०६२/६३ को जनआन्दोलनको जगमा भएको निर्वाचनबाट गठित संविधानसभाको पहिलो बैठकले २०६५ जेठ १५ गते नेपाललाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र घोषणा गरेको थियो । २२८ वर्ष लामो शाह वंश राजपरम्पराको अन्त्यको घोषणा भएको उक्त दिनलाई प्रत्येक वर्ष गणतन्त्र दिवसका रूपमा मनाउन थालिएको छ ।

राजतन्त्रबाट संवैधानिक राजतन्त्र हुँदै नेपाल संघीय गणतन्त्रमा आइपुगेको छ । गणतन्त्र भनेको त्यो शासनव्यवस्था हो जहाँ सार्वभौमसत्ता जनताको हातमा र उनीहरूले चुनेर पठाएका प्रतिनिधिमा हुन्छ । यस प्रणालीमा निर्वाचित या मनोनीत राष्ट्रपति प्रमुख हुन्छ, राजा हुँदैन । गणतान्त्रिक मुलुकमा देशको प्रशासन एक सार्वजनिक मुद्राका रूपमा हेरिन्छ, कुनै शासकको निजी मामिलाका रूपमा होइन । जनताले गणतन्त्रको नारा लगाएर राष्ट्रिय सहमतिको चाहना प्रदर्शन गर्दै यसको माग गरेर देशमा गणतन्त्र

ल्याएको १५ वर्षपछि अहिले संघीय गणतान्त्रिक नेपालमा नेपाली नागरिकलाई नै अनागरिक बनाएर मानव तस्करीको आरोपमा यही प्रणाली स्थापना गर्ने धेरै नेताहरूको नाम मुछिन पुगेको छ, जुन यो मुलुकका लागि विडम्बना हो । जुन उत्साह, उमंग र आकांक्षाले नेपाली जनताले गणतन्त्रको स्थापना गरेको थियो, आजको अवस्था हेरेर जनताले आवाज उठाउन थालेको छ जनताको राज भएको प्रणालीमा जनताको आंखामा छारो हाल्नुको साटो जवाफ र न्याय चाहियो भनेर ।

नेपालको इतिहासमा जब क्रान्तिले निर्णायक मोड लिनपर्ने बेला हुन्छ, तब क्रान्तिलाई कुल्चन देशी विदेशी प्रतिक्रियावादीको पडचन्तात्मक साटागठमा हुने प्रचलन भएको पाइन्छ । यसै विविधन कडी पार गरेर गणतन्त्र नै स्थापना भएर रहयो । अब यो प्रणालीलाई उखाड्न या विधोल्न भने दिन हुँदैन । हालको आरोपित भ्रष्टाचार र मानव तस्करीको काण्डले नेपाललाई देशभित्र र बाहिर हल्लाईरहेको छ । यस्तो अवस्थामा, नेपाली जनताले देशको सार्वभौमसत्ता जोगाउन गरेको विगतका ऐतिहासिक शिक्षा सम्झन जरुरी छ । आफ्नो उपलब्धलाई जोखिममा राखेर पनि देश र जनताको हकहितको रक्षा गर्न नेपाली जनता सदैव तत्पर रहेका उदाहरण धेरै छन् । अहिले पनि सडक र सदन दुवैमा आवाज उठिरहेको छ । गणतन्त्रमा देशको मामिला भनेको सार्वजनिक मामिला हो त्यसैले शासकले, चाहे त्यो जनताले चुनैने पठाएका भए पनि, देशको मामिलालाई लुकाउन पाइँदैन । यो खुलारूपमा जनतासमक्ष राख्नुपर्छ । ओहोदामा जति माथि र शक्तिशाली भए पनि न्यायको कठहरामा सबैलाई ल्याएर गणतन्त्रको सही मान्यतालाई जोगाउन जरुरी छ ।

विगत चार दशकमा नेपालमा ठूलो राजनीतिक परिवर्तन आएको छ । ऐन कानुन पनि नयाँ बन्नुका साथै पुराना पनि संशोधन भएका छन् । विशेष गरेर नयाँ ऐन कानुन बन्दा र संशोधित हुँदा महिला, सीमान्तकृत समुदाय, वृद्ध, अपांगतासहितका व्यक्तिका साथै वैज्ञानिक अल्पसंख्यकमैत्री बनाइएका छन् । यस्ता ऐन कानुनमा सुधार गर्नुपर्ने ठाउँ धेरै छन् । तर, हकअधिकारबाट वञ्चित भएका नेपालीलाई यस्ता ऐनमा टेकेर आफ्नो संवैधानिक अधिकार सुनिश्चित गर्ने प्रणाली स्थापना भएको छ । शिक्षा स्वास्थ्य र सरकारी कार्यालयको कार्यपदमा महिला र सीमान्तकृत समुदायका लागि विशेष आरक्षणको व्यवस्था पनि भएको छ । यसले लैंगिक र सामाजिक विभेद कम गर्नमा सहायता भएको छ । घरेलु हिंसा, गर्भपतनको अधिकार, पैंत्रिक सम्पत्तिमा समान अधिकार स्थापित भएको छ । नेपालको

संविधानले नेपाली जनतालाई राजनीतिक व्यवस्थामा सबैलाई समेट्न प्रत्यक्ष र समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको व्यवस्था गरेको छ । साथै, सरकारको हरेक प्रमुख र उपप्रमुखमा महिला, पुरुष र विभिन्न समुदायको समानुपातिक प्रतिनिधित्वको व्यवस्था पनि गरेको छ । यी सबै सकारात्मक र जनआन्दोलनका साथै गणतान्त्रिक मुलुकलाई सुहाउँदो व्यवस्थाहरू हुन् ।

संघीय गणतान्त्रिक नेपालको पहिलो निर्वाचनमा यही निर्वाचन व्यवस्थाले गर्दा स्थानीय चुनावमा प्रमुख र उपप्रमुख गरेर ४६ प्रतिशत महिला प्रतिनिधित्व विनिर्णयका थिए र सदनमा ३३ प्रतिशत । यो एसिया र विश्वमा नै महिला नेतृत्वको उदाहरणीय नतिजा हुन पुगेको छ । दोस्रो निर्वाचनमा महिला प्रतिनिधिको संख्यामा उल्लेखनीय बृद्धि भएन तर यो अंकगणमा कमी पनि आएन । स्थानीय निकायमा महिला प्रतिनिधित्वको यो नतिजाले नेपाली जनसमुदायमा नेपाली महिला शक्तिशाली ओहोदामा पुन सञ्चन भने स्थापित गर्‍यो । शक्तिशाली ओहोदामा पुरुषमात्र हुने प्रथालाई यसले चुनौती दियो । उद्देश्य राम्रो भए पनि राजनीतिक दलले नेपालको यो संवैधानिक मर्मको पूरै कदर भने गर्न बाँकी नै छ । प्रत्यक्षमा पुरुषलाई प्राथमिकता र समानुपातिकमा महिला र सीमान्तकृत समुदायका महिला र पुरुषलाई बन्दसूचीमा राख्दा सहायक र आफ्ना बफादारलाई मौका दिने अलिखित प्रथा राजनीतिक दलले चलाए । साथै, प्रमुखमा पुरुष र उपप्रमुखमा महिलालाई उम्मेदवार बनाउने चलन सुरु भयो । तर, नेपालमा छत्रीको शिक्षामा भएको प्रभाव यसको ठूलो नकारात्मक असर देखिएको छ । रूम टु रिड भने संस्थानको अनुसन्धानअनुसार यसले गर्दा नेपालमा ४२ प्रतिशतभन्दा बढी विपन्न वर्गका किशोरी विद्यालयबाट निकालिएर रोजगारीका लागि विस्थापित हुने अनुमान छ ।

नेपालमा गणतान्त्रिक प्रणाली भए पनि पितृसत्तात्मक र सामन्ती मनस्थिति अझै हावी छ । राजनीतिक क्रान्तिले मात्र नेपालमा यस्तो परिवर्तन आउन सक्नेछ । राजनीतिक दलले नेपालको यो संवैधानिक मर्मको पूरै कदर गर्ने बाँकी नै छ । प्रत्यक्षमा पुरुषलाई प्राथमिकता र समानुपातिकमा महिला र सीमान्तकृत समुदायका महिला र पुरुषलाई बन्दसूचीमा राख्दा सहायक र आफ्ना बफादारलाई मौका दिने अलिखित प्रथा राजनीतिक दलले चलाए । साथै, प्रमुखमा पुरुष र उपप्रमुखमा महिलालाई उम्मेदवार बनाउने चलन सुरु भयो । तर, नेपालमा छत्रीको शिक्षामा भएको प्रभाव यसको ठूलो नकारात्मक असर देखिएको छ । रूम टु रिड भने संस्थानको अनुसन्धानअनुसार यसले गर्दा नेपालमा ४२ प्रतिशतभन्दा बढी विपन्न वर्गका किशोरी विद्यालयबाट निकालिएर रोजगारीका लागि विस्थापित हुने अनुमान छ ।

सहद परिवारको प्रश्न-सहदको सपना कहिले पूरा हुन्छ ?

काभ्रे- मुलुकमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना भएको आज १५ वर्ष पूरा हुँदै छ । पन्ध्र वर्षको अवधिमा गणतन्त्रको मूल मर्मअनुसार शान्ति, राजनीतिक स्वायत्त र समृद्ध मुलुक हुनुपर्नेमा त्यसो नभएको सहद परिवारको गुनासो छ ।

संघीय स्थापनापछि नागरिकले शान्ति, विकास र भ्रष्टाचारमुक्त नेपालको कल्पना गरेका थिए, त्यसो भएभै लादैँन, हालै सरकारद्वारा सहद घोषणा गरिएका काभ्रेपलाञ्चोकको बनेपाका मुकेश कायस्थकी आमा मिराले भनिन् । दोस्रो जनआन्दोलनमा घाइते भई अचेत अवस्थामा रहेका मुकेशको गत वैशाख २७ गते उपचारका क्रममा अस्पतालमा निधन भएको थियो । मिरा भन्छिन्, 'गणतन्त्रका खातिर मेरो म जस्तै प्रेरणाका आभारको काष्ठ रित्तियो, धेरैको सिउँदो पुछियो, धेरैले आफ्ना भरोसा गुमाए । उनीहरूको जीवनको त्यागको भावनाअनुसार सरकार र नेता चल्नुपर्छ, सहदको सपना कहिले पूरा हुन्छ ? हामी यति जान्छौं ।

छोरोको बलिदानको बदला आफूले शान्ति, विकास र भ्रष्टाचारमुक्त नेपालको कल्पना गरेको मुकेशका बाबु कृष्णमान दोहोर्नाउँछन् । 'मेरो छोरा १७ वर्षसम्म अचेत अवस्थामा छुप्टापुट्टाहरुको, अब देशमा हामीले छुप्टापुट्टाहरुको, अब देशमा हामीले कल्पना गरेभै होला कि भन्ने सोचेर होला, उसले पनि तीन हप्ताअघिमात्रै कहिल्यै नउठ्ने गरी हामीबाट विदा भयो,' उनले भक्कानिदै भने । सरकारले हाल भ्रष्टाचारविरुद्ध चालेका कदमप्रति उनले खुसी पनि व्यक्त गरे । आन्दोलनका घाइते र सहदलाई सरकारले सम्भरिहोस् भन्ने चाहना कायस्थ दम्पतीको छ ।

सरकारले अचेत अवस्थामै निधन भएका बनेपा नगरपालिका-८ का ३२ वर्षीय मुकेशलाई यही जेठ २ गते 'राष्ट्रिय सहद' घोषणा गरेको छ । यसअघि मुकेश जिउँदो सहदका रूपमा परिचित छुट्टापुट्टा भएको थिए । परिवारको एक्ला छोरा मुकेश जनआन्दोलनमा घाइते हुँदा १५ वर्षको थिए । जनआन्दोलनताका मुकेश बनेपाकै विद्यासागर स्कुलको कक्षा आठमा पढ्दै थिए ।

लोकतन्त्रका खातिर जनआन्दोलन भइरहँदा २०६२ चैत २७ गते कायस्थलाई बनेपास्थित तीनदोबाटोमा बाँया कञ्चनमा सुरक्षाकर्मीको गोली लागि गम्भीर घाइते भएका थिए । त्यसै दिनदाँखि होस् नखुलेकै अवस्थामै उनको निधन भएको हो । उनी बोलसमेत सडैँनथे भने बाँया हात र बाँया गोडा राम्रोसँग चल्दैनथे । गोलीको घाउ निको भए पनि मुकेशको टाउकोमा गहिरो खाल्डो नै थियो । यस्तै सहदको सपना पूरा नभएकोमा दुखित नै छ दोस्रो जनआन्दोलनमा ज्यान गुमाउने पहिलो व्यक्ति काभ्रेपलाञ्चोकको दाहाल परिवार । बनेपा-४ का भिमसेन दाहाल दोस्रो जनआन्दोलन चलिँरहँदा २०६२ चैत २६ गते शाहदात प्राप्त गरेपछि, त्यतिबेला

कम्पनीको नाम परिवर्तन गरिएको सूचना

यस कम्पनीको मिति २०८०/०१/३१ मा सम्पन्न वार्षिक/विशेष साधारण सभाको निर्णय बमोजिम कम्पनीको साविक कम्पनी साउथ एशिया सलवर्स एण्ड ट्रास्टपोर्ट प्रा.लि. को नाममा रहेको सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति तथा तिर्नु व्यहोर्नुपर्ने सम्पूर्ण कर दायित्व आदि लिफ्ट ट्रान्स एण्ड ट्रस्ट प्रा.लि. (परिवर्तित नाम)कम्पनीले सकारण व्यहोर्ने गरी कम्पनी रजिष्ट्रार कार्यालयको मिति २०८०/०३/०२ गतेको निर्णय अनुसार नाम परिवर्तन गरी लिफ्ट ट्रान्स एण्ड ट्रस्ट प्रा.लि. (प्रा.लि.नं.१२८३४३) कायम गरिएको व्यहोरा सम्बद्ध सबैका लागि जानकारी गराइन्छ ।

मोटरसाइकल हराएको सूचना

संजय दयालीको नाममा रहेको । निम्न व्यहोरा रहेको मोटरसाइकल मिति २०७९/१२/०६ गते काठमाडौँ मानपा वडा नं. ७ गुडैरीबजार नं.९३० बजे तिर हराएकोले पाउनुहुने महाजुगमले नजिकैको प्रहरी चौकी वा निम्न ठेगानामा सम्पर्क गरिदिनुहोला ।

पुलिस - Pulisr 150 ब्याच नं. BA 84 P4764

धोकी नाम : सुलोत्त उपधायाव बाइक नं. : बा.पु-०२-०८० ७ १४८३

ध्यासिन नं. : MD2A13EXMSJC 98338

दस्तावेज नं. : DKKCMJ 32727

ठेगाना : काठमाडौँ मो.नं. : ९८२९२६९१५

सम्पर्कको मिति : २०८० वैशाख २४ गते

धोकी नाम : सुलोत्त उपधायाव बाइक नं. : बा.पु-०२-०८० ७ १४८३

ध्यासिन नं. : MD2A13EXMSJC 98338

दस्तावेज नं. : DKKCMJ 32727

ठेगाना : काठमाडौँ मो.नं. : ९८२९२६९१५

सम्पर्कको मिति : २०८० वैशाख २४ गते

धोकी नाम : सुलोत्त उपधायाव बाइक नं. : बा.पु-०२-०८० ७ १४८३

ध्यासिन नं. : MD2A13EXMSJC 98338

दस्तावेज नं. : DKKCMJ 32727

ठेगाना : काठमाडौँ मो.नं. : ९८२९२६९१५

सम्पर्कको मिति : २०८० वैशाख २४ गते

धोकी नाम : सुलोत्त उपधायाव बाइक नं. : बा.पु-०२-०८० ७ १४८३

ध्यासिन नं. : MD2A13EXMSJC 98338

दस्तावेज नं. : DKKCMJ 32727

ठेगाना : काठमाडौँ मो.नं. : ९८२९२६९१५

सम्पर्कको मिति : २०८० वैशाख २४ गते

धोकी नाम : सुलोत्त उपधायाव बाइक नं. : बा.पु-०२-०८० ७ १४८३

ध्यासिन नं. : MD2A13EXMSJC 98338

दस्तावेज नं. : DKKCMJ 32727

ठेगाना : काठमाडौँ मो.नं. : ९८२९२६९१५

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for MUSJAYA ENTERPRISE.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for NILE INTERNATIONAL MANPOWER AGENCY PVT. LTD.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for ESTABLISHMENT KAWKAB STAIR FOR MEALS.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for Overseas Employment (P) Ltd.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for ABDULLAH ADEL ABULLAH AL RABIE GENERAL CONTRACTING EST.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for Job Placement Service Pvt. Ltd.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

कतार/कुवेतमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for MULTIPLEX CLEANING & CONT. WLL.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for JING MENT LADIES BEAUTY SALON.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for JALAJALA RECRUITMENT PVT.LTD.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for AL SHAHKI INT. GROUP FOR CATHODIC PROTECTION SYSTEM CO.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for HYHIRE INTERNATIONAL PVT. LTD.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

ओमन/साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for INTERNATIONAL AGRICULTURE PRODUCTION CO LLC.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for FIVE MOONS COMPANY LIMITED.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for DORRAT AL RAFI D GENERAL CONTRACTING EST.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for AI FARAZ INTERNATIONAL OVERSEAS PVT. LTD.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

युएईमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for RR FACILITY MANAGEMENT- SOLE PROPRIETORSHIP LLC.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

Table with 10 columns: S.N., Gender, Age, Salary, etc. for Mass Human Resource Pvt. Ltd.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० जेठ २२ गते (5th June, 2023) मा हुनेछ ।

एभिटाईम बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

का.म.न.पा. ०५, कालोपुल, काठमाडौँ, फोन नं.०१-४५१६३४५, ४५१६३४६

कर्जा चुक्ता नगर्ने ऋणीको धितोमा रहेको अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्न शिलबन्दी बोलपत्र आह्वान गरिएको सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना

(सूचना प्रकाशित मिति: २०८००२१९ गते, सोमबार)

यस संस्थाबाट कर्जा लिँदा गरेको शर्त अनुसार म्याद भित्र कर्जाको साँवा, ब्याज समेत नबुझाएको र कर्जाको साँवा, ब्याज समेतको रकम बुझाउन पटक-पटक मौखिक, लिखित सूचना र मिति २०८०/०१/०८ गतेको प्रभाव राष्ट्रिय दैनिकमा १५ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्दा समेत यस संस्थालाई तिन बुझाउनु पर्ने साँवा र ब्याज रकम बुझाउन अत्राउनुभएको तथा तिरे बुझाएको प्रमाण पेश नगरेको हुँदा ऋणी सदस्यले कर्जा लिँदा सुरक्षण बापत संस्थाको नाममा लेखिएको धितोको सम्पत्ति गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रद्वारा लिलाम डाक बहाबहादुर बिक्री गरी सहकारी ऐन २०७४ को दफा ७९ बमोजिम संस्थाले साँवा, ब्याज असुलउपर गर्न भएकोले धितोमा रहेको अचल सम्पत्ति सकार गरी लिन इच्छुक महाजुगमले तपसिलको शर्त बन्देजको अधिनमा रही गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र दिनुहुन यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

Table with 2 columns: ऋणीको विवरण, धितोको विवरण

तपसिल

१. शिलबन्दी बोलपत्र फारम रु.५००/- (फिर्ता नहुने गरी) तिरी संस्थाबाट प्राप्त गर्न सकिने छ ।

२. लिलाममा अन्तिम पटक सबै भन्दा बढि बोल कबोल गरी सकार गरेर लिन चाहने व्यक्तिले आफूले बोल कबोल गरेको कुल रकमको १०% का दरले हुने रकम नगद वा संस्थाको नाममा जारी गरिएको 'क' वर्गको बैंकको गुडफर पेमेन्ट चेक वा बैंक ड्राफ्टको सकल सहित बोलपत्र साथ यस संस्थामा बुझाउनु पर्ने छ ।

३. लिलाम बिक्रीको शिलबन्दी बोलपत्र व्यक्तिले लिलाम स्वीकृत भएको मितिले ७ दिन भित्रमा कबुल गरेको सम्पूर्ण बाँकी रकम नबुझाएमा अग्रिम भुक्तानीको रकम (अनेन्स्ट मनी) जफत हुने छ ।

४. लिलाम बिक्रीको शिलबन्दी बोलपत्र मिति २०८००३१९ गते दिनको ८:०० बजे सम्म बुझाईसक्नु पर्ने छ ।

५. लिलाम बिक्रीको शिलबन्दी बोलपत्र मिति २०८००३१९ गते दिनको १:०० बजे बाट खोल्ने छ । कुनै कारणले शिलबन्दी बोलपत्र खोल्ने दिन विदा परेमा त्यसको भोलिपल्ट खोल्ने छ । शिलबन्दी बोलपत्र खोली लिलाम बिक्री गर्ने कार्य गर्दागर्दै काम सम्पन्न नभएमा त्यसको भोलिपल्ट (विदा परेमा बाहेक) कारवाही अगाडि बढाइने छ ।

६. लिलाम बिक्रीको लागि गोप्य शिलबन्दीको दरखास्त नपरेमा वा परेको दरखास्तमा लिलाम गर्न उचित नदेखेमा धितो संस्थाले सकार गर्न वा पुन:लिलाम गर्न सक्ने छ ।

७. लिलाम गर्न दिन सम्मको संस्थाको लेना रकम र लिलामी गर्दा लागेको सबै खर्च समेत लिलाम गर्दा प्राप्त रकम बाट असुलउपर गरिने छ ।

८. लिलाम बिक्रीमा प्रचलित कानूनको अधिनमा रहि नेपाली नागरिक एवं चलअचल सम्पत्ति खरिद गर्न पाउने संस्थाले मात्र भाग लिन पाउने छन् ।

९. धितो सुरक्षण रहेको अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री सकार गरि लिन इच्छुकले उक्त अचल सम्पत्ति दाखिला खारेज गर्ने सम्पूर्ण शुल्क आफैले व्यहोर्नु पर्ने छ ।

१०. लिलाम बहाबहादुर गर्दा अचल सम्पत्ति दिने वा नदिने सम्पूर्ण अधिकार संस्था सुरक्षित रहने छ ।

लिलाम हुने स्थान: एभिटाईम बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड, कालोपुल, काठमाडौँ

लिलाम हुने मिति: २०८००३१९

लिलाम हुने समय: दिउँसाँ १:०० बजे

बोलपत्र फारम पाइने स्थान: संस्थाको कार्यालय, कालोपुल, काठमाडौँ

गायिका पाल्मु शेर्पा सम्मानित

गायिका पाल्मु शेर्पा सम्मानित भएकी छिन् । शेर्पा युवालाई परिवर्तनका संवाहक र दिगो विकासका उत्प्रेरक शक्तिका रूपमा विकास गराई अन्तर्निहित प्रतिभा प्रस्फुटन, सिप क्षमताको विकास गराउन धर्मिक, कला साहित्य, संस्कृति, सङ्गीत र पत्रकारिता जस्ता सिर्जनशील क्षेत्रमा संलग्नता शेर्पा युवालाई प्रोत्साहन गराउन प्रथम पटक चारिटी नेपाल फाउण्डेशनद्वारा आयोजना गरिएको 'शेर्पा युथ अवार्ड २०२३' कार्यक्रममा शेर्पा लगायतका कलाकर्मी सम्मानित भएका हुन् । गायिका पाल्मु शेर्पा नगद १५ हजार राशी सहित 'शेर्पा युथ अवार्ड २०२३' बाट सम्मानित भएकी छन् भने सोही दिन राष्ट्रिय संगीतकर्मी संघद्वारा आयोजित 'सांस्कृतिक तथा श्रष्टा सम्मान २०८०' बाट पनि गायिका शेर्पा सम्मानित भएकी छन् ।

सोमबार, १५ जेठ २०८० (Monday, May 29, 2023)

विपनालाई 'युग नायिका' उपाधि

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- एक समयकी नेपाली फिल्मकी सफल अभिनेत्री विपना थापालाई 'युग नायिका'को उपाधि प्रदान गरिएको छ । काठमाडौंमा शनिवार आयोजित तेस्रो संस्करणको स्पर्स म्युजिक भिडियो अवार्ड २०२३ मा विपनालाई यो उपाधि प्रदान गरिएको हो । विपना २०१० को दशककी सफल अभिनेत्रीमा पर्छिन् । टच इन्टरटेन्मेन्ट एण्ड स्पर्स फिल्मस, पेजेन्ट नेपाल इन्टरनेशनल तथा ब्राइट इभेन्ट म्यानेजमेन्टले संयुक्त रूपमा आयोजना गरेको कार्यक्रममा विपनाको डेब्यू फिल्म 'जन्मभूमि'का निर्देशक तथा चलचित्र कलाकार संघका अध्यक्ष मोहन निरौला, नृत्य निर्देशकहरू राजु शाह, कमल राई तथा

छायाकार शिव ढकालले विपनालाई उपाधि प्रदान गरेका थिए । आईएमई पेद्रारा पावर्ड गरिएको तथा महेर फेसन एण्ड डिजाइनको प्रस्तुतिमा भएका कार्यक्रममा प्रभु बैकको सहकार्य थियो । समारोहमा अधिल्लो वर्षका उत्कृष्ट म्युजिक भिडियो तथा तीनका स्रष्टालाई पुरस्कृत गरिएको थियो । अवार्डको जुरी सदस्यमा मेकअप आर्टिस्ट ऋतु राणा, लोक गायक नमराज ढुंगाना, गायक नविन कुमार पौडेल, संगीतकार राजेन्द्र बजगाई तथा मोडल सञ्चिता शाही रहेका थिए । समारोहमा अभिनेता गोपाल ढकाल छन्दे, मोडल तथा कोरियोग्राफर नरेश वीर सिंह, गीतकार तथा सामाजिक अभियन्ता निर्मला राई परिवेश, गीतकार तथा सामाजिक अभियन्ता शान्ती खत्री, मोडल अंकित कुमार अधिकारी,

मोडल नरेश जग कार्की, मोडल विपिन खड्का, गायक तथा पत्रकार पुष्पराज तिमिल्सिना तथा अभिनेता तथा मोडल अयुब केसीलाई सम्मानित गरियो । समारोहमा नम्रता सापकोटा, ऋचा थापा, प्रिमा दाहाल, प्रविणा श्रेष्ठ, दावा तामाङ, प्रशान्त मगर तथा किड्स क्यापिटल नेपाल २०२२ तथा २३ का आश्रया थापा, आरोन श्रेष्ठ, सुहान पुन, मीमिक राना मगर, दिपशन चिलुवाल, इशिलया गुरुडले विशप प्रस्तुति दिएका थिए । समारोहमा राजु शाहलाई लिजेन्ड सिने कोरियोग्राफरको अवार्ड प्रदान गरियो भने रेनशा वान्तवा राईलाई पपुलर सिने डाइरेक्टर (फिमेल) तथा मिलन चामसलाई पपुलर सिने डाइरेक्टर (मेल) को अवार्ड प्रदान गरियो ।

'नीरफूल' मौलिक स्वादको चलचित्र : दयाहाड

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- दुई हप्तापछि मुलुकभर एकसाथ प्रदर्शन हुन लागेको चलचित्र 'नीरफूल' मौलिक स्वादमा बनेको अभिनेता दयाहाड राईले दावी गरेका छन् । शुक्रवार साँझ राजधानीमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा उनले चलचित्र निर्माणको समयको नालीबेली समेत सुनाए । 'यो चलचित्र खिचन गणेश हिमाल मुनिको रुवी भ्यालीमा हामी बहुत मुश्किलले पुगेका थियौं, उनले भने, 'मेहनतले राम्रै काम पनि गरेको छ । मैले अभिनय गरेको राम्रा चलचित्रहरूमध्ये यो पनि एक हुनेछ । मौलिक विषयवस्तुलाई मौलिक रूपमा नै पस्कन खोजिएको छ चलचित्र हो यो ।' सञ्चारकर्मीहरूसँगको अन्तरक्रियामा उनले हाल प्रदर्शन भइरहेको आफ्नै अर्को चलचित्र 'जारी'को समेत सन्दर्भ उल्लेख गर्दै लिन्नु समुदायको सांस्कृतिक पक्ष 'जारी' मा आएजस्तै 'नीरफूल' मा पनि त्यस्तै फरक समुदायको सांस्कृतिक स्वाद पाउने दावी गरे । 'चलचित्रमा म छोरी खोज्दै हिँडिरहेको हुन्छु, उनले भने 'तर खोज्दै जाँदा त मेरो गाउँ नै पो हराइसकेको रहेछ ।' अभिनेता राईले सन् १९४८ मा बनेको इटालियन नवयुवाथर्वादी फिल्म 'द वाइसाइकल थिफ' र सत्यार्जुन रेको 'पाथेर पाञ्चली' जस्ता सधैं बाँचिरहेका फिल्ममा काम गर्न मन लागेको पनि सुनाए । 'नीरफूल'बारे यति भन्छु कि यसले हाम्रै समाजको कथालाई हाम्रै सुन्दर दृश्यमार्फत

व्यक्त गरेको छ' उनले भने, 'यो चलचित्रमा हामीले भोगेको समयको कथा भेटिनेछ ।' तीनवर्षे अघि कोरोना महामारीका कारण रिजिङ राईको यो चलचित्र फूलमान बलले निर्देशन गरेका हुन् । चलचित्रमार्फत आफूले परिवार र समाजको कथा भन्न खोजेको निर्देशक बलले दावी गरे । भूकम्पका कारण विछोडिएका एक परिवारको सदस्यले पुनःमिलनका लागि गरेको प्रयत्नमा आधारित रहेको चलचित्रमा दयाहाड राई, रेखा थापा, शान्ति वाइवा, बुद्धि तामाङ, पुष्कर गुरुङ, जिम्मे छुयोइकी घिसिङ, राजन खतिवडा, सरोज अर्याल, सरिता गिरी लगायतको अभिनय गरेका छन् । 'चलचित्रमा

भूकम्प आउँछ, तर यो चलचित्र भूकम्पको कथा माथि होइन,' उनले भने, 'हाम्रो समाज र जीवनमा आउने भूकम्प, करप्टेड सिस्टमले ल्याउने भूकम्प चाहिँ चलचित्रमा छ ।' भूकम्पका मन र सम्बन्धको पुनःनिर्माणको कथा समेटिएको चलचित्र कोरोनाको कारणले प्रदर्शन हुन समय लागेको र त्यही कारणले निर्माण लागत पनि बढेको बताए । सचिन घिमिरे एसोसिएट निर्देशक रहेको चलचित्रमा प्रमोद कार्कीले छायांकन, निमेष श्रेष्ठलले सम्पादन, अर्जुन पोखरेल र चन्द्रकुमार ढोडले सङ्गीत दिएका छन् । यो चलचित्र जेठ २६ बाट प्रदर्शन हुँदै छ ।

रंगशाला

एनएससी-काभा भलिबल

भारत च्याम्पियन, नेपाल तेस्रो स्थानमा

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- भारत पहिलो सहभागीतामै सेन्ट्रल एसियन भलिबल एसोसिएसन (काभा) महिला च्यालेन्ज कप भलिबल प्रतियोगिताको च्याम्पियन बनेको छ । भारतले त्रिपुरेश्वरस्थित राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) कभर्ड हलमा आइतबार सम्पन्न फाइनलमा काजकिस्तानलाई ३-०

को सोभो सेटमा पराजित गरेको हो । अपराजित रहँदै च्याम्पियन बन्ने क्रममा भारतले खेल २५-१५, २५-२२ र २५-१८ ले आफ्नो पक्षमा पारेको हो । सेमिफाइनलमा भारतले उज्वेकिस्तानलाई ३-० तथा काजकिस्तानले नेपाललाई ३-२ को सेटमा पराजित गरेको थिए । नेपाल तेस्रो अधिल्लो दुई संस्करणको च्याम्पियन नेपालले सेन्ट्रल एसियन

भलिबल एसोसिएसन (काभा) महिला च्यालेन्ज कप भलिबल प्रतियोगितामा तेस्रो स्थान हासिल गरेको छ । नेपालले आइतबार त्रिपुरेश्वरस्थित राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् (राखेप) कभर्ड हलमा तेस्रो स्थानका लागि भएको खेलमा उज्वेकिस्तानलाई ३-१ को सेटमा पराजित गरेको हो । पहिलो सेट २०-२५ ले गुमाए पनि नेपालले उत्कृष्ट पुनरागमन गर्दै त्यसपछिका तीन सेट २५-१६, २५-१५ र २५-१३ ले आफ्नो पक्षमा पारेको हो । नेपालले लगातार तेस्रो खेलमा उज्वेकिस्तानविरुद्ध जित निकालेको छ । नेपालले अघिल्लो संस्करणको लिग चरण र फाइनलमा पनि उज्वेकिस्तानलाई हराएको थियो । सेमिफाइनलमा नेपाल काजकिस्तानसँग ३-२ तथा उज्वेकिस्तान भारतसँग

३-० को सेटमा पराजित भएका थिए । प्रतियोगितामा आठ टोलीको सहभागिता थियो । यसैगरी श्रीलङ्काले पाँचौं, किर्गिस्तानले छैटौं, माल्डिभ्सले सातौं र बंगलादेशले आठौं स्थान हासिल गरे । **सलिला उत्कृष्ट लिबेरो** नेपाली महिला भलिबल टोलीकी सदस्य सलिला श्रेष्ठ काभा महिला भलिबल च्यालेन्ज कपको उत्कृष्ट लिबेरो घोषित भएकी छिन् । प्रतियोगिता अवधिमा सानदार प्रदर्शन गरेकी सलिलाले उक्त अवार्ड प्राप्त गरेकी हुन् ।

कतारमा रोजगार 1. CLARK TRADING & CONTRACTING CO. W.L.L., पुनः पूर्ण स्विकृति मिति: 2079.10.12 चलाणी नं. ६०९५४३३ LT No. 280185 विज्ञापन										
सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या	मासिक तलब	ओभर टाइम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हलामा काम गर्ने दिन	वार्षिक विदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1	Labour	9	1000	36298	८	६	क.नि. अनुसार	छ	छ	२ वर्ष
2	Mason	5	1100	39927	८	६	क.नि. अनुसार	छ	छ	२ वर्ष

2. CLARK TRADING & CONTRACTING CO. W.L.L. पुनः पूर्ण स्विकृति मिति: 2079.07.14 चलाणी नं. ६०९८०२५८ LT No. 274608 विज्ञापन										
सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या	मासिक तलब	ओभर टाइम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हलामा काम गर्ने दिन	वार्षिक विदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1	Labour	1	1000	36298	क.नि. अनुसार	८ घण्टा	६ दिन	क.नि. अनुसार	छ	छ

कैलाली प्रिमियर लिग: गोदावरी च्याम्पियन

प्रभाव संवाददाता

कैलाली- कैलाली जिल्ला क्रिकेट संघको आयोजनामा भएको कैलाली प्रिमियर लिग अन्तरपालिका टी-२० क्रिकेट प्रतियोगिताको उपाधि कैलालीको गोदावरी नगरपालिकाको जितेको छ । जेठ ७ गतेदेखि धनगढीको फाफ्ला मैदान र लम्कीको ब्यवस्थितनगर खेलमैदानमा सञ्चालन भएको प्रतियोगिताको फाइनलमा टीकापुर नगरपालिकालाई ५ विकेटले हराउँदै गोदावरी च्याम्पियन बनेको हो । फाइनलमा टीकापुर नगरपालिकाले पहिले टस जितेर ब्याटिङ गर्दै २० ओभरमा ९ विकेटको क्षति मात्र ८६ रन जोड्न सक्यो । टीकापुर नगरपालिकाका लागि यादव साउँदले २८ बलमा सर्वाधिक २१ रन बनाउँदा रक्षित वम ३२ बलमा १३ रन तथा सञ्जय रावलले

११ बलमा १० रन बनाए । अन्य खेलाडीहरूले दोहोरो रन अंक छुन सकेनन् । बलिङ तर्फ गोदावरी नगरपालिकाका लागि सुशील साउँद र सन्तोष कार्कीले समान ३/३ विकेट लिदा फिर्दोष अन्सारीले २ विकेट लिए । ८७ रनको मध्यम विजयी लक्ष्य पछ्याउँदै मैदान उत्रेको गोदावरी नगरपालिकाले निर्धारित २० ओभरको खेलमा १५.९ ओभरमा ५ विकेटको क्षतिमा लक्ष्य भेट्यो । गोदावरी नगरपालिकाका लागि फिर्दोष अन्सारीले ३४ बलमा अविजित सर्वाधिक २३ रन बनाउँदा सैलेश कठायत १८ बलमा २० रन तथा दिपेश कडैलले १२ बलमा अविजित १७ रन बनाए । टीकापुर नगरपालिकाका लागि पारस तिमिल्सिनाले २ विकेट लिए । उपाधि जितेसँगै

गोदावरीले एक लाख ५० हजार नगद तथा उपविजेता टीकापुरले नगद ७५ हजार प्राप्त गरेको छ । विजयी खेलाडीहरूलाई एक समारोहका बीच पुरस्कार वितरण गरिएको छ । फाफ्ला खेलग्राम विकास समितीका अध्यक्ष सुवाश शाही, कैलाली जिल्ला खेलकुद समितिका अध्यक्ष ललित खत्री, सुदुरपश्चिम प्रादेशिक क्रिकेट संघका अध्यक्ष हरि रेग्मी, कोषाध्यक्ष दिनेशबहादुर सिंह, कैलाली जिल्ला क्रिकेट संघका अध्यक्ष विक्रम बिष्ट, धनगढी उपमहानगरपालिका वडा नम्बर ४ का वडाध्यक्ष बुद्धबहादुर खड्का, नेपाल क्रिकेट संघका पुर्व उपाध्यक्ष तथा सुदुरपश्चिम प्रादेशिक क्रिकेट संघका सल्लाहकार रतनबहादुर कठायत, नेपाल क्रिकेट संघका पुर्व केन्द्रिय सदस्य तथा माया मेट्रो अस्पतालका अध्यक्ष धिरेन्द्र साउँद लगायतले पुरस्कार वितरण गरे ।

कुमाख गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

रागेचौर, सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

सूचना प्रकाशित मिति २०८०/०२/१५

प्रस्तुत विषय सम्बन्धमा यस कुमाख गाउँपालिकाको मिति २०८०/०१/११ गतेको सौर्य दैनिक पत्रिका मार्फत प्रकाशित सूचना Installation of Kalagau Health Post Construction Work को खरिद आयोजनाको ठेक्का नं KRM-NCB-06-079/080 सम्बन्धी बोलपत्र आव्हानको सूचना बमोजिम तोकिएको मिति तवरले सारभुत रूपमा प्रभावग्राही देखिएकाले तपसिलको बोलपत्र स्विकृत गरिने आशयको सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपशिल

ठेक्का नं	कामको विवरण	आपूर्ति कर्ताको नाम	कबोल अंक र (भ्याट र विमा बाहेक)	कैफियत
KRM-NCB-06-079/080	Installation of Kalagau Health Post construction work	Gopal Nirman Sewa Kumakh-1 Salyan	11163957.10	

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
कुमाख गाउँपालिका

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	१०८१००	१०७६००	१३६०

आर्थिक सर्वेक्षण

आर्थिक वृद्धि २.१६ प्रतिशतमा सीमित

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं - अर्थमन्त्री डा प्रकाशशरण महतले आर्थिक वर्ष २०७९/८० को आर्थिक सर्वेक्षण र सार्वजनिक संस्थानको वार्षिक स्थिति समीक्षा प्रतिवेदन २०८० प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाका छुट्टाछुट्टै बैठकमा पेस गरेका छन्। आर्थिक सर्वेक्षण पेस गर्दै अर्थमन्त्री महतले सन् २०२३ मा विश्वको अर्थतन्त्र नै समस्यामा परेकाले त्यसको असर नेपालको अर्थतन्त्रमा पनि परेको उनले बताए।

'अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक परिवेश र संरचनात्मक समस्याका कारण थोक तथा खुद्रा व्यापार, निर्माण, उत्पादनमूलक उद्योगको उत्पादनलगायत समग्र आर्थिक क्रियाकलापमा संकुचन भई चालु आर्थिक वर्षमा मूल्यको आर्थिक वृद्धिदर २.१६ प्रतिशत हुने अनुमान छ,' उनले भने। वस्तु आयातमा भएको संकुचन र सर्माटगत मागमा आएको कमीका कारण आर्थिक गतिविधिमा सुस्तता आइ स्रोत व्यवस्थापनमा पनि दबाव देखिएको उनले बताए।

विश्व बजारमा पेट्रोलियम पदार्थ, खाद्यान्न तथा कच्चापदार्थको मूल्यमा भएको वृद्धिका कारण पनि समस्या देखिएको अर्थमन्त्री महतले बताए। बाध्य क्षेत्रमा सुधार भएर शोधनान्तर स्थिति बचतमा, विदेशी मुद्राको सञ्चित बढेको, पर्यटन आवागमन बढेकोलगायत अर्थतन्त्रमा सकारात्मक संकेत पनि देखिन थालेको उनले बताए। आर्थिक सर्वेक्षणमा सश्वीय सरकारबाट निर्माण भएको सडकको लम्बाइ ३४ हजार एक सय किलोमिटर पुगेको, कूल जडित विद्युत् क्षमता दुई हजार छ सय ६६ मेगावाट पुगेको उल्लेख छ।

साथै आधारभूत तहमा विद्यार्थी भनाइ बढेको, खुद्रा मातृ मृत्युदर तथा नवजात शिशु मृत्युदर घटेकोलगायतका सूचकहरू उनले प्रस्तुत गरे। आधारभूत खानेपानी सुविधा र विद्युत् सेवामा ९५ प्रतिशत नागरिकको पहुँच पुगेको आर्थिक सर्वेक्षणमा उल्लेख छ।

अर्थमन्त्री डा महतले आइतबार सार्वजनिक

संस्थानको वर्तमान कार्यसम्पादनको अवस्था, वित्तीय अवस्था र समस्या तथा चुनौतीको विश्लेषण सहितको प्रतिवेदन पनि प्रतिनिधिसभामा पेस गरेका छन्।

विगतमा सार्वजनिक संस्थानले मुलुकको आर्थिक सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको भए पनि समयक्रममा खासगरी सञ्चालन एवम् व्यवस्थापनमा देखा परेका कर्म कमजोरीका कारण समग्र वित्तीय स्थिति सन्तोषजनक नरहेको अवस्था छ,' अर्थमन्त्री महतले भने।

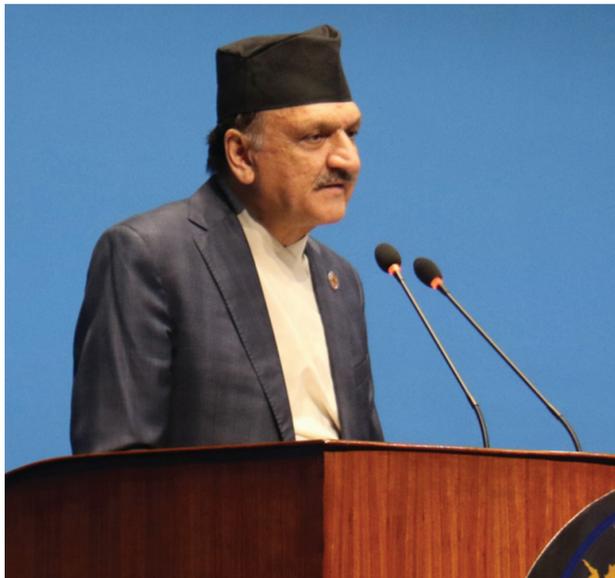
उनका अनुसार नेपाल सरकारको लगानी रहेका ४४ वटा सार्वजनिक संस्थानमध्ये २५ वटा नाफामा छन् र सार्वजनिक संस्थानमा सरकारको सेयर तथा ऋण लगानी गत असार मसान्तसम्ममा रू.६६ खर्ब १८ अर्ब पुगेको छ।

गत आर्थिक वर्षमा सरकारले सार्वजनिक संस्थानबाट रू.६६ अर्ब १६ करोड वरावरको लाभांश लिएको छ। जुन लगानीको एक प्रतिशत वरावर मात्रै हो।

निजीकरण गरिएका आठ नाफामा

निजीकरणमा गएका सार्वजनिक संस्थानमध्ये हाल आठ नाफामा, चार घाटामा र छ वन्द अवस्थामा छन्। आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा निजीकरण गरिएका १८ सार्वजनिक संस्थानमध्ये आठ वटा नाफामा र चार घाटामा सञ्चालित छन्। छ वटा सार्वजनिक संस्थान वन्द अवस्थामा छन्। निजीकरण गरिएको सार्वजनिक संस्थानको निजीकरण प्रक्रिया फरक फरक छ। सेयर विक्री प्रक्रियाबाट निजीकरण गरिएका ११ सार्वजनिक संस्थानमध्ये तीन वटा वन्द छन् भने आठ सञ्चालन भइरहेका छन्।

निजीकरण गरिएका नेपाल विद्युत् तथा ब्यालेर उद्योग, नेपाल ल्युब्रिग, नेपाल हलौट उद्योग लिमिटेड, नेपाल बैंक लिमिटेड, नेपाल चिया विकास निगम, बूटवल पावर कम्पनी, नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी, भक्तपुर इन्ड्या टायल कारखाना नाफामा सञ्चालन भइरहेका छन्।

श्री रघुपति जुट मिल, लुम्बिनी चिनी कारखाना, नेपाल रोजिन एण्ड टर्पेटाइन लिमिटेड र विराटनगर जुट मिल घाटामा सञ्चालनमा छन्। भूकृती कागज कारखाना, हरिसिद्धि इन्ड्या टायल कारखाना, बाँसबारी छाला जुता कारखाना, चर्लचित्र विकास कम्पनी लिमिटेड, बालाजु कपडा उद्योग, काँचो छाला संकलन तथा विक्री केन्द्र वन्द हाल अवस्थामा छन्। नेपाल जुट विकास तथा व्यापार कम्पनी, कृषि आयोजना सेवा केन्द्र, सुर्ती विकास कम्पनी, हिमाल सिमेन्ट उद्योग लिमिटेड, धरेलु शिल्पकला विक्री भण्डार, नेपाल कोल लिमिटेड, हेटौँडा कपडा उद्योग, वीरजगञ्ज चिनी कारखाना, नेपाल यातायात संस्थान, कृषि चुन उद्योग लिमिटेड, नेपाल ड्रिजिड कम्पनी विभिन्न समयमा खारेज भएर वन्द भइसकेका छन्।

समीक्षा प्रतिवेदनअनुसार सरकारको लगानी रहेका ४४ सार्वजनिक संस्थानमध्ये २५ वटा नाफामा, १७ वटा घाटामा र दुई वटाको कारोबार शून्य देखिएको छ। सरकारको लगानी रहेका सार्वजनिक संस्थानमा हाल प्रत्यक्षरूपमा २९ हजार सात सय ३६ जनाले रोजगारी पाएका छन्।

बैकमा पाँच करोड निक्षेप खाता

सार्वजनिक भएको आर्थिक सर्वेक्षण २०७९/८० अनुसार पछिल्ला वर्षमा वित्तीय पहुँच बढ्दै गएको देखिएको छ। मर्जर तथा प्राप्तिका कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सफ्या घट्दै गएको देखिएको छ। मर्जर तथा प्राप्तिका कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सफ्या घट्दै गएको देखिएको छ। मर्जर तथा प्राप्तिका कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सफ्या घट्दै गएको देखिएको छ। मर्जर तथा प्राप्तिका कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सफ्या घट्दै गएको देखिएको छ।

विस्तारसँगै बैंकिङ कारोबार गर्ने जनसंख्या उल्लेख बढेको देखिएको छ।

'२०७९ फागुनसम्ममा बैंक तथा वित्तीय संस्थामा निक्षेप खाता चार करोड ९२ लाख पाँच हजार, कर्जा खाता १८ लाख ५४ हजार, मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता दुई करोड ६५ हजार र इन्टरनेट बैंकिङ सेवाका प्रयोगकर्ता १७ लाख ७९ हजार पुगेको छ,' आर्थिक सर्वेक्षणमा भनिएको छ, 'चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म २५ हजार कर्जा खाता र ४२ लाख ३३ हजार निक्षेप खाता थप भएका छन्।'

वित्तीय प्रणालीमा २०७९ फागुन मसान्तमा २१ वाणिज्य बैंक, १७ विकास बैंक, १७ वित्त कम्पनी, ६४ लघुवित्त वित्तीय संस्था र १ पूर्वाधार विकास बैंक गरी कूल एक सय २० बैंक तथा वित्तीय संस्था सञ्चालनमा रहेका छन्। यसैगरी, दुई पुनर्रविमा कम्पनीसहित ३६ विमा कम्पनी, २१ हजार तीन सय ७३ सहकारी संस्थाका साथै कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष, सामाजिक सुरक्षा कोष, हुलाक वचत बैंक र म्युचुअल फण्डसमेत सञ्चालनमा छन्।

पर्यटन पुनर्रस्थापनाका लागि पर्यटन दशक

सरकारले कोभिड-१९ महामारीबाट प्रभावित पर्यटन क्षेत्रको पुनर्रस्थापन गर्न पर्यटन दशकका रूपमा सन् २०२३-३२ को कार्ययोजना कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। आर्थिक सर्वेक्षण अनुसार पर्यटन प्रवर्द्धनलाई प्राथमिकतामा राखेर समग्र पर्यटन विकासका लागि पर्यटन दशक कार्यान्वयनमा रहेको छ। नेपालको राष्ट्रिय पर्यटन रणनीतिक योजना सन् २०१६-२५' ले सन् २०२५ सम्ममा वार्षिक २५ लाख भन्दा बढी पर्यटकको भ्रमण गराउने लक्ष्य लिएको छ।

कोभिडले सुस्ताएको पर्यटन क्षेत्रले पछिल्लो समयमा गति लिँदै गएको छ। स्थलमार्गबाट आउने भारतीय पर्यटकवाहक सन् २०१९ मा करिब १२ लाख पर्यटकको आगमन भएकोमा कोभिड महामारीका कारण सन् २०२० र २०२१

मा पर्यटक आगमन संख्या क्रम : दुई लाख ३० हजार र एक लाख ५१ हजारमा सीमित रहन पुगेको थियो। यद्यपि, सन् २०२२ मा भने पर्यटक आगमनमा उल्लेख वृद्धि भई छ लाख १४ हजार आठ सय ६९ पुगेको छ।

पर्यटकबाट ८६ अर्ब ७६ करोड आम्दानी

सन् २०२२ मा विभिन्न उद्देश्यले नेपाल भ्रमणमा आएका विदेशी पर्यटकबाट संकलन भएको विदेशी मुद्रा १९०.० प्रतिशतले बढेर कूल रु ४६ अर्ब ७६ करोड पुगेको छ। पर्वतारोहण दलको सफ्या सन् २०२२ को अन्त्यसम्म एक हजार नौ सय ५२ पुगेको छ। हिमाल पर्वतारोहणीको सफ्या सन् २०२० मा चार सय ४७ र सन् २०२१ मा तीन हजार चार सय ४६ रहेकोमा सन् २०२२ मा आठ हजार चार सय ६८ पुगेको हो। पर्वतारोहणीको संख्यामा भएको वृद्धिसँगै पर्वतारोहणबाट प्राप्त हुने रोयल्टी वृद्धि भएको छ। रोयल्टी सन् २०२१ मा रु ६३ करोड ५२ लाख ४९ हजार संकलन भएकोमा सन् २०२२ मा रु ७० करोड ३४ लाख ३० हजार पुगेको छ। चालु आवको फागुनसम्म सबै प्रकारका होटल शय्याको सफ्या ३७ हजार ३० पुगेको छ। असारसम्म २४ क्यासिनो सञ्चालनमा छन्।

कृषि उत्पादनमा कमी

कृषि क्षेत्रमा आबद्ध जनसंख्या विविध कारणले घट्दै जाँदा कृषि उत्पादनमा कमी भएको छ। कृषि क्षेत्रमा आबद्ध जनसंख्या घट्दै जानु, कृषि पेशाभन्दा अन्य पेशातर्फ श्रमशक्ति आकर्षित हुँदै जानु र वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारको सफ्या उच्च रहेका कारण विशेषगरी हिमाली र पहाडी क्षेत्रमा कृषियोग्य जमिन बाँकी हुने क्रम बढ्दै गएकोले कृषि उत्पादनमा कमी आएको उल्लेख छ। आय, रोजगारी तथा जीवन निर्वाहको दृष्टिले कृषि क्षेत्र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको मेरुदण्डको रूपमा रहँदै आएको र प्रत्यक्षरूपमा कृषिमा आबद्ध जनसंख्यासमेत घट्दै गएको आर्थिक सर्वेक्षणमा उल्लेख छ।

लुम्बिनी केवलकार आजदेखि

बूटवल (प्रस)- बूटवलदेखि पाल्पाको वसन्तपुर जोड्ने गरी निर्माण भएको लुम्बिनी केवलकार सोमबारदेखि व्यावसायिक रूपले सञ्चालनमा आउने भएको छ। बूटवल उपमहानगरपालिका-३ वमघाटमा आधार 'स्टेशन' रहेको केवलकारको 'टप स्टेसन' पाल्पाको तिनाउ गाउँपालिका-३ स्थित वसन्तपुरमा रहेको छ। लुम्बिनी केवलकार प्रालिमार्फत निर्माण गरिएको तीन किलोमिटर दूरीको केवलकारको वेस स्टेशन, टावर, टप वटम स्टेसनलगायतका सम्पूर्ण निर्माणका काम पूरा भएको र सोमबार (आज)देखि व्यावसायिक रूपले सञ्चालनमा आउने कम्पनीका सञ्चालक चन्द्रप्रकाश ढकालले आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिए।

उनले बूटवलबाट प्रदेशको राजधानी सरेको र भैरहवास्थित गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल पूर्ण रूपमा सञ्चालनमा आउन नसकेको अवस्थामा केवलकार सञ्चालनले बूटवल तथा भैरहवा क्षेत्रको पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्ने बताए। 'राजधानी र अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलका कारण यस क्षेत्रमा होटल तथा पर्यटनका क्षेत्रमा ठूलो लगानी भएको छ,' उनले भने, 'राजधानी बूटवलबाट सरेको र विमानस्थल पूर्ण रूपमा सञ्चालनमा नआउँदा लगानी खेरजाने चिन्तामा रहेका व्यवसायीलाई केवलकारको सञ्चालनले यस क्षेत्रको पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्छ।'

उनले यसबाट आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनका साथै बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनी आउने र भारतीय पर्यटकको आगमन बढ्ने विश्वास व्यक्त गरे। यसका साथै यस क्षेत्रको कृषि, हस्तकला लगायतको बजारीकरणमा मुख्य टेवा पुग्ने बताए। वसन्तपुरमा क्यासिनोसहितको एक सय ५० कोठाको पाँचतारे होटल, रेस्टुरेण्ट,

मन्दिरलगायत संरचना निर्माण गरी आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्य बनाउने उद्देश्यसहित यो परियोजनाका लागि रु पाँच अर्ब लगानी भएको उनले जानकारी दिए। परियोजनाका लागि मुख्य लगानीकर्ता आइएमई समूहले ५१ प्रतिशत र अन्यको ४९ प्रतिशत लगानी रहेको सञ्चालक ढकालले जानकारी दिए। केवलकारमा २५ गोण्डुला रहने एउटा गोण्डुलामा एकैपटक आठ जनाले यात्रा गर्न सक्नेछन् भने प्रतिघण्टा अधिकतम छ सय यात्रु आवातजावत गर्न सक्ने छन्। विसं २०७७ फागुन १ गते शिलान्यास गरिएको केवलकार पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन हुँदा दैनिक पाँच हजार यात्रुले आवातजावत गर्न सक्ने कम्पनीले जनाएको छ।

कोरोना महामारीलगायत कारणले तोकिएको समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न नहुँदा सञ्चालनमा ढिलाइ भएको सञ्चालक तेजप्रसाद विकले पत्रकार सम्मेलनमा बताए। केवलकारको हिल स्टेशन रहेको पाल्पा जिल्लाको तिनाउ गाउँपालिका-३ स्थित वसन्तपुर डाँडामा कामाख्या भगवतीको मन्दिर स्थापना गरिएको छ। उक्त मन्दिरमा मूर्तिको प्राण प्रतिष्ठाका लागि यही शुक्रबारदेखि सात दिने कालिका महापुराण चलिने रहेको छ। भारतको गुवाहटीस्थित कामाख्या भगवतीबाट विधिपूर्वक आमन्त्रण गरी ल्याइएकी कामाख्या देवीको प्राण प्रतिष्ठाका लागि सुरु भएको महापुराण यही जेठ १८ गतेसम्म सञ्चालन हुनेछ।

'कामाख्या भगवती मूर्ति प्राण प्रतिष्ठा अनुष्ठान समारोह' नाम दिइएको यस पुराणमा जपात्मक, पाठात्मक र हवनात्मक विधिमा पूर्ण वसन्तपुरमा निर्मित मन्दिरमा कामाख्या देवीको स्थापनाय कालिका पुराणको पाठपरायण र देवी महात्म्यासहितको भक्ति सङ्गीत चलिने रहेको छ।

सिएट टायरको सिएट सप ललितपुरमा

काठमाडौं (प्रस)-

नारायणी अटो विजनेस प्रा.लि.ले 'सिएट सपी' नामक सिएट टायरको नयाँ सोरुम ललितपुरको बालकुमारीमा शुभारम्भ गरेको छ। यसको उद्घाटन सिएट इन्डिया अन्तर्गत अन्तर्राष्ट्रिय व्यापारका भाइस प्रेसिडेन्ट सत्य रावजूले आज आयोजित समारोहको उद्घाटन गरे। कार्यक्रममा बोल्दै रावले भने, 'सिएट टायरको यस नयाँ सोरुमले नेपाली ग्राहकहरूको बढ्दो इच्छा एवं आवश्यकतालाई सर्वोत्कृष्ट ढङ्गले परिपूर्ति गर्ने कुरामा मलाई पूर्ण विश्वास छ।' उनले सिएट, इन्डिया नारायणी अटो विजनेससँग निरन्तर प्रभावकारी सहकार्य गरी भविष्यमा सिएट ब्राण्डको छविबढाउन नेपाली बजारमा अझ सुदृढ बनाउन उत्सुक रहेको पनि जानकारी दिए।

यस्तैगरी, नारायणी अटो विजनेसका प्रबन्ध निर्देशक अनुप बरालले सिएट जस्तो गुणस्तरीय टायर ब्राण्डसँग जोडिन पाउँदा आफूलाई हर्ष एवं गौरवको अनुभव भएको बताए। यस सोरुम नेपाली

बजारमा निरन्तर वृद्धि भइरहेको सिएटको मागलाई सम्बोधन गर्न एक कोशेदुङ्गा सावित हुने पनि उनले बताए। कार्यक्रममा बोल्दै सिएट, इन्डियाका नेपाल र भुटानका कन्ट्री मेनेजर राजपाल चड्ढाले सिएट टायरको गुण एवं विशेषताहरू बारे प्रस्तुत गरे।

यस्तै, सिएट टायरका नेपालस्थित आधिकारिक विक्रेता श्री एस.टि.सी.का प्रबन्ध निर्देशक सुरेन्द्र कुमार उप्रेतीले भने, 'यस टायर लामो समयदेखि नेपाली ग्राहकहरूको पहिलो रोजाई पर्न सफल ब्राण्ड हो। हामी निरन्तर ग्राहकहरूलाई गुणस्तरीय एवं भरोसायोग्य तवरले सेवा प्रदान गर्न प्रतिवद्ध छौं।'

सर्पदंश (सर्पको टोकाई)बाट बच्न...

- ◆ घर वरिपरी सर्प लुक्न सक्ने सम्भावित स्थानको खोगी गरी त्यस्ता ठाउँहरूको व्यवस्थापन गरौं।
- ◆ घर वरिपरी सफा राखौं, प्वालहरू टालौं,
- ◆ खुलास्थानमा शौच नगरौं,
- ◆ खालि खुट्टा नहिडौं, जुता वा गमबुट लगाऔं,
- ◆ लड्छौं लिएर हिँडौं,
- ◆ सम्भव भएसम्म खाटमा सुतौं,
- ◆ सुत्दा भुलको अनिवार्य प्रयोग गरौं,
- ◆ सुत्नेबेलामा ओछ्यान राप्परी हेरौं,
- ◆ राती हिँड्दा टर्कको प्रयोग गरौं,
- ◆ पसल दाउरा आदि निकाल्दा होसियारी अपनाऔं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...
www.prabhbonline.com
facebook www.facebook.com/PrabhabOnline प्रभाव दैनिक